

KNJIGA JE VAKUF I NIJE JE DOZVOLJENO PRODAVATI

وقف لله تعالى لا يجوز بيعه

sarhannet

attasselalelmi1

haythemserhan

haythem_serhan

Saarhan

www.sarhaan.net

Hejsem Serhan

KORISNI SAŽETAK ŽIVOTOPIISA

POSLANIKA MUHAMMEDA ﷺ

I NJEGOVIH VRLINA

الترجمة الى اللغة البوسنية

المختصر المفيد لسيرة النبي المصطفى و شمائله

Korisni sažetak
životopisa Poslanika
Muhammeda ﷺ i
njegovih vrlina.

هيثم بن محمد سرحان

Autor:

šejh Hejsem ibn Muhammed Serhān

Bivši predavač u Institutu El-Harem u Poslanikovoј džamiji

Voditelj web-stranice:

www.alsarhaan.com

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

Da Allah oprosti njemu, njegovim roditeljima i svima koji su pomogli u
izdavanju ove knjige

Prijevod na bosanski jezik:

Adnan Fetić

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Uvod

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed ﷺ (sallallahu 'alejhi ve sellem) Njegov rob i poslanik. ***"O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!"*** (Alu-'Imran, 102). ***"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire."*** (En-Nisa, 1). ***"O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu. On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će veliki uspjeh."*** (El-Ahzab, 70-71). A zatim:

Ovo je kratki prikaz onoga što je nužno da poznaje svako ko ima imalo želje da upozna svog Poslanika ﷺ, njegov životopis i njegovu uputu. Imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, je rekao: "Ako je sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezana za uputu Poslanika ﷺ, onda je obaveza svakom, ko želi sebi dobro, da se spasi i bude sretan, da spozna od njegove upute, njegovog životopisa, svega onog što se tiče njega ﷺ čime se više ne bi ubrajao u neznalice po pitanju njega. Nego time se ubrojati u red njegovih sljedbenika, pristalica, i biva na njegovoj strani. Ljudi su u ovom ili oni koji su nedovoljno posvećeni, oni koji su i više nego dovoljno posvećeni, ili oni kojima je ovo dobro uskraćeno. Sve dobro je u ruci Allahovoj i On ga daje kome On hoće. A Allahova je dobrota neizmjerena!"

Molim Allaha Uzvišenog da podari i vama i meni ljubav prema Poslaniku ﷺ, pokornost u onome što je naredio i izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio. Allahu, podari svoj salavat Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Allahu, podari bereket Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Prvi dio:
Njegove vrline
i uputa . ﷺ

Njegove vrline ﷺ

On ﷺ je Muhammed ibn (sin) Abdullah ibn Abdil–Mutallib (ime mu je Šejbe) ibn Hašim (ime mu je 'Amr) ibn Abdu Menaf ibn Kusajj ibn Kilab ibn Murre ibn Ka'b ibn Lu'ej ibn Galib ibn Fihri ibn Malik ibn En-Nadr ibn Kinane ibn Huzejme ibn Mudrike ibn Ilijaš ibn Mudar ibn Nizar ibn Me'ad ibn 'Adnan. 'Adnan je iz potomstva Isma'ila (kojeg je Ibrahim alejhis-Selam trebao žrtvovati, pa ga Allah iskupio ovnom) ibn Ibrahim El-Halila ﷺ. On ﷺ je od svih ljudi najboljeg porijekla, kao što je spomenuto u hadisu, da Herakle, vladar Bizantije, je rekao Ebu Sufjanu, radijallahu 'anhu "Pitao sam te za njegovo porijeklo i ti si spomenuo da je on među vama uglednog porijekla. To je slučaj svih Poslanika, oni se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda." (Buhari idr.)	Njegovo porijeklo ﷺ
Poslanik ﷺ je rekao: "Doista, Allah je odabrao Kinane od Isma'ilovih potomaka, a odabrao Kurejš od Kinane, odabrao je Hašima od Kurejša, a mene je odabrao od Hašimove porodice." (Muslim).	
Sva njegova imena su ujedno i njegova svojstva i epiteti, ne obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena, nego imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost, karaktera i morala i predstavljaju pohvalu njemu. Neka od njih su:	Njegova imena ﷺ
Ovo je njegovo ﷺ najpoznatije ime. Ovim imenom je jasno spomenut u Tevratu. A Muhammed znači: onaj koji je mnogo hvaljen jer ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.	Muhammed
Ahmed, to jest: Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja, a njega hvale stanovnici nebesa i Zemlje, i stanovnici Dunjaluka i Ahireta, zbog mnoštva osobina koje su hvale dostojne. Ovim imenom ga je nazvao 'Isa'a alejhis-Selam.	Ahmed
El-Mutevekkil (onaj koji se uzda u Allaha). Ovim imenom je nazvan jer se on prilikom uspostavljanja vjere oslonio na Allaha kao niko drugi.	El-Mutevekkil

El-Mahi (Brisač) je onaj kojim Allah briše nevjerstvo. Nijednim stvorenjem nije izbrisano toliko kufra kao što je to učinjeno s Vjerovjesnikom ﷺ.	El-Mahi	Njegova صَلَاتُهُ وَتَسْلِيمُهُ imena
El-Hašir (Sabirač), on je taj kod čijih će se nogu sabirati ljudi, pa on kao da je poslan da okupi ljude.	El-Hašir	
El-'Akib (Posljednji), onaj koji je došao poslije svih vjerovjesnika. Poslije njega nema vjerovjesnika, jer El-'Akib je zadnji i on je poput pečata.	El-'Akib	
El-Mukaffi , njegovo značenje je “onaj koji je poslan za tragovima onih koji su bili ispred njega”. Allah ga je poslao za tragovima prethodnih poslanika.	El-Mukaffi	
Nebijjut-tevbeti (Vjerovjesnik pokajanja), on je onaj kojim je Allah otvorio vrata pokajanja za stanovnike zemlje. Allah im je oprostio oprostom kakav se nije desio na Zemlji prije njega. On je najviše tražio oprosta i kajao se više od svih drugih ljudi.	Nebijjut-tevbeti	
Nebijjul-melhameti (Vjerovjesnik krvavog boja), on je poslan i naređena mu je borba protiv Allahovih neprijatelja. Nijedan poslanik i njegov ummet nisu se borili kao što se borio Allahov Poslanik ﷺ i njegov ummet. Prije njega nije bilo tako velikih bitki kao bitke koje su bile od njegovog vremena.	Nebijjul-melhameti	
Nebijjur-rahmeti (Vjerovjesnik milosti). On je taj kojeg je Allah poslao kao milost svjetovima. Njime se smilovao svim stanovnicima zemlje: vjernicima i nevjernicima. Vjernici su dobili najveći dio milosti, a nevjernici, odnosno, pripadnici Knjige su bezbjedno živjeli u njegovoj zaštiti.	Nebijjur-rahmeti	
El-Fatih , on je taj pomoću kojeg je Allah otvorio i proširio vrata Upute, nakon što su bila zatvorena. Njime je otvorio slijepe oči, gluhe uši i učahurena srca. Allah je njime oslobodio nevjerničke zemlje, otvorio je džennetske kapije, puteve korisnog znanja i dobrih djela.	El-Fatih	

El-Emin (Povjerljivi) i on je najzaslužniji da nosi ovo ime. On je Allahov povjerenik za Njegovu Objavu i Njegovu vjeru. On je povjerenik onih na Nebu i povjerenik onih na Zemlji, zato su ga i prije poslanstva, kurejševički mušrici prozvali El-Emin.	El-Emin	Njegova اَسْمَاءُ وَاسْمَاءُ
El-Bešir (donosilac radosne vijesti), onoga ko mu bude pokoran, on obveseljava nagradom, a onoga ko mu bude nepokoran, opominje kaznom.	El-Bešir	
Poslanik ﷺ je rekao: “Ja ću na Sudnjem danu biti prvak Ademova potomstva, i to nije isticanje.” (Tirmizi, Ahmed).	Prvak Adem-ova potomstva	
Es-Siradžul-munir (Bliješteća svjetiljka), on osvjetljava bez sagorjevanja, za razliku od bukteće svjetiljke (el-vehhadž) u kojoj ima vid uništenja i gorenja.	Es-Siradžul-munir	Njegova اَسْمَاءُ وَاسْمَاءُ
I on je ﷺ 'Abdullah, što znači Allahov rob, čije robovanje Allahu je najvećim i najposebnijim stepenom robovanja. On je ﷺ upotpunio sve stepene 'ubudijijeta (robovanja) Allahu.		
Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: “Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik. Ja ne volim da me uzdižete iznad moga položaja na koji me je postavio Allah Uzvišeni.” (Ahmed, En-Nesa’i).		
Bio je ﷺ najbolji čovjek, i izgledom i ahlakom (ćudi, moralom). Allah Uzvišeni je rekao: „I, zaista, tvoj ahlak je veličanstven” (El-Kalem, 4). 'Aiša, radijallahu 'anha je kazala: „Njegov ahlak je bio Kur'an.” (Ahmed, Ebu J'ala). Radio je po njemu, zastajao kod njegovih granica, bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo, a srdio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'anu iskazana.		Opći opis Poslanika اَسْمَاءُ وَاسْمَاءُ
On je ﷺ rekao: “Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja.” (Muslim).	Halilullah (Allahov prisni prijatelj)	
Enes b. Malik r.a. je rekao: „Allahov Poslanik ﷺ je bio najsajnije puti, a njegov znoj kao da je biser. Kada bi hodao, jednako bi koraćao. Nisam dodirnuo brokatu (vrsta fine svile), niti svilu a da je bila mekanija od šake Allahovog Poslanika ﷺ niti sam pomirisao misk, niti amber a da je ugodniji od mirisa Allahovog Poslanika ﷺ. (Buhari i Muslim).	Opis njegovog اَسْمَاءُ	Opis njegovog اَسْمَاءُ

El-Bera' b. 'Azib r.a. je rekao: “Allahov Poslanik ﷺ je bio čovjek srednjeg stasa, širokih ramena, imao je kosu koja je dosegala do resice uha. Vidio sam ga u crvenom ogrtaču i ništa ljepše od njega nikad nisam vidio.” (Buhari i Muslim).	Njegov stas	Opis njegovog ﷺ fizičkog izgleda
Kaže Ka'b ibn Malik r.a.: “Kada sam nazvao selam Allahovom Poslaniku ﷺ lice mu je sjalo od radosti... Allahov Poslanik ﷺ kada bi se obradovao, lice bi mu toliko blistalo kao da je komad Mjeseca. Nama je to bilo poznato kada je o njemu riječ.” (Buhari i Muslim). A El-Bera' je upitan: “Da li je lice Poslanika ﷺ bilo poput sablje? –Ne –rekao je on- nego poput Mjeseca.” (Buhari).	Njegovo lice	
Enes ibn Malik r.a. je rekao: “Vjerovjesnik ﷺ bio je krupnih ruku. Nikad poslije njega nisam video nekoga sličnog njemu. Kosa Vjerovjesnikova ﷺ bila je valovita, ni kovrdžava niti prava.” (Buhari i Muslim).	Njegova kosa	
Džabir ibn Semure r.a. je rekao: “Allahov poslanik ﷺ je imao široka usta, imao je malo crvenila na bjelini oka i bio je mršavih peta (peta sa malo mesa).” (Muslim).	Njegove oči	
Enes ibn Malik r.a. se prenosi da je kazao: „Vjerovjesnik ﷺ je ušao kod nas, pa je zaspao i oznojio se. Potom dođe moja majka sa bočicom i stade da sakuplja u nju znoj. Vjerovjesnik ﷺ se probudi i reče: ‘O, Ummu Sulejm, šta to činiš?’ Ona reče: ‘Ovo je tvoj znoj, pravimo od njega miris za nas, to je najugodniji miris.’” (Muslim).	Njegov znoj	
Poslanik ﷺ je imao pečat poslanstva između njegovih plečki, bio je uočljiv na njegovom tijelu, bio je poput mladeža. Džabir ibn Semure r.a. se prenosi da je rekao: “Jednom, kada se okrenuo, vidio sam pečat uz njegovu ﷺ plečku. Bio je kao golubova jaje. Ličio je njegovu tijelu.” (Buhari i Muslim).	Pečat poslanstva	

'Amr ibn El-'As r.a. je rekao: "Nije mi bilo dražeg čovjeka od Muhammeda ﷺ niti je je u mojim očima bilo izvanrednije i poštvanije ličnosti od njega. Nisam ga se mogao nagledati, koliko sam ga uvažavao i poštivao. I kada bi me neko upitao da opišem Muhammeda, ne bih bio u stanju to učiniti, zbog veličine njegove ličnosti kod mene." (Muslim). I 'Urve ibn Mes'ud Es-Sekafi je, opisujući Poslanika ﷺ Kurejšijama na dan Hudejbije: "Tako mi Allaha, nikada nisam vidio nijednog vladara, da ga njegovi drugovi poštivaju onoliko, koliko poštivaju Muhammedovi drugovi Muhammeda. Tako mi Allaha, nije ispljuvao nijednu pljuvačku, a da ona nije pala na dlan kojeg od njih i on je razmazao po svome licu i svojoj koži, a kada im je što naredio, oni su se utrkivali na njegovu zapovijed; kada je uzimao abdest, skoro da su se htjeli tući za vodu od njegovog abdesta, a kada je što govorio, spuštali su kod njega svoje glasove i iz poštovanja prema njemu nisu ga gledali oštrim pogledom." (Buhari).	Poštovanje ashaba prema Poslaniku ﷺ
'Abdullah ibn Aš-Šihir kaže: "Rekli smo: Ti si naš gospodin (sejjid: gospodar, gospodin)." A Poslanik ﷺ je odgovorio: 'Es-Sejjid (Gospodar, Gospodin) je Allah Uzvišeni.' Tad smo rekli: 'Najvrijedniji i najbolji od nas, i najveći u zaslugi.' A on je rekao: 'Kažite to ili dio toga što ste rekli, i ne dozvolite šejtanu da vas zavarava, da budete njegovi zastupnici.'" (Ebu Davud).	Njegov odnos sa Allahom
'Alija ibn Ebi Talib r.a. je rekao: "Kada bi borba bila na vrhuncu, i suprostavljene skupine se sukobile prsa u prsa, sklanjali bi se iza leđa Allahovog poslanika ﷺ, pa niko ne bi bio bliži neprijateljskim redovima od njega." (Ahmed).	Nj. hrabrost
Poslanik ﷺ je rekao: "... Tako mi Allaha, ja sam najbogobojazniji i najpobožniji među vama." (Buhari).	Nj. strah od Allah
Poslanik ﷺ je rekao: „Najbolji je među vama onaj koji je najbolji prema svojoj porodici, a ja sam od vas najbolji prema svojoj porodici.“ (Tirmizi).	Nj. dobročinstvo prema nj. porodici
Ebu Se'id r.a. je rekao: „Poslanik ﷺ je bio stidniji nego djevica u svojoj sobi. Kada bi nešto prezirao, prepoznali bismo to na njegovom licu.“ (Buhari i Muslim).	Nj. stidljivost
'A'iša r.a. je rekla: "Poslanik ﷺ nije nikada imao na izboru dvije stvari a da nije odabrao lakšu, ako ne bi bila grijeh. A ako bi se radilo o grijehu, on bi bio najdalje od njega." (Buhari i Muslim).	Nj. olakšavanje

Opis njegovog morala ﷺ

'A'īša r.a. je rekla: „Tako mi Allaha, Poslanik ﷺ nikada se nije zbog sebe svetio, osim ako bi se oskrnavio Allahov propis, pa bi se on u tom slučaju svetio radi Allaha.“ (Buhari i Muslim).	Nikad se nije zbog sebe svetio
'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“ (Buhari i Muslim).	Nije nalazio mahane hrani
'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ je primao poklon i za njega nagrađivao (darodavca).“ (Buhari).	Primao je poklon
Poslanik ﷺ je rekao: „Doista, Muhammedov ﷺ rod ne jede sadaku (i zekat).“ (Buhari i Muslim).	Nije jeo sadaku
'Ukbe ibn 'Amir r.a. je rekao: „Neki je čovjek došao Poslaniku ﷺ u posjetu, pa kada ga je vidio, od nervoze se počeo tresti, a Poslanik mu reče: „Smiri se i olakšaj sebi! Ja nisam vladar (da se treseš pred mnom). Uistinu, ja sam samo sin žene iz plemena Kurejš koja je jela meso osušeno na suncu.“ (Ibn Madže).	Njegova poniznost i skromnost
Prenosi El-Esved b. Jezid: „Upitao sam 'Aišu r.a., kakav je bio Poslanik ﷺ u svojoj kući, sa svojom obitelji? Aiša je odgovorila: 'Bio je na usluzi svojoj obitelji (misleći time na usluživanje svojih ukućana). A kada bi god nastupilo vrijeme namaza, izašao bi na namaz (u džamiju).“ (Buhari).	Bio je na usluzi svojoj obitelji
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Zar se ne čudite kako Allah udaljava i odbija od mene vrijeđanje Kurejšija i njihovo proklinjanje? Oni grde Muzemmema (poniženog, pokudenog) i proklinju Muzemmema, a ja sam Muhammed (hvaljeni).“ (Buhari).	Zanemarivao je postupke neukih
Prenosi 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.: „Pričao je Allahov poslanik ﷺ, a on je onaj koji istinu govori i kome se vjeruje...“ (Buhari i Muslim).	Nj. istinoljubivost
Enes ibn Malik, r.a., kaže: „Služio sam Allahovog poslanika ﷺ deset godina i nikada mi nije rekao ni: 'Uh!', nikada mi nije rekao za nešto što sam uradio: 'Zašto si to uradio?', niti za nešto što nisam uradio: 'Zašto to nisi uradio?'“ (Buhari i Muslim).	Njegov ahlak sa onim koji ga je služio

Opis njegovog ﷺ morala

Enes ibn Malik r. a. je rekao: „Dok smo sjedjeli sa Vjerovjesnikom ﷺ u džamiji, dođe neki čovjek na kamili, naredi joj da klekne i sveza je u džamiji, a onda upita prisutne: 'Ko je od vas Muhammed?' Vjerovjesnik ﷺ je sjedio naslonjen. Rekosmo: 'Ovaj bijeli čovjek, što je naslonjen.' Čovjek mu reče: 'Sine Abdul-muttaliba!' 'Odazivam ti se.' - reče Vjerovjesnik ﷺ. A čovjek kaza: 'Bit ću uporan sa pitanjima, pa se ne ljuti na mene?' 'Pitaj šta hoćeš.' - reče Vjerovjesnik ﷺ. 'Zaklinjem te tvojim Gospodarem i Gospodarem (vjerovjesnika) koji su živjeli prije tebe, je li te Allah poslao svim ljudima?' 'Allahu moj, da.' - odgovori on. 'Zaklinjem te Allahom, je li Allah naredio da klanjamo pet vakata namaza u toku dana i noći?' 'Allahu moj, da.' – reče ponovo Poslanik ﷺ. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da svake godine postimo ovaj mjesec (ramazan)?' 'Allahu moj, da.'- ponovo odgovori. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da zekat uzimaš od naših imućnih i da ga dijeliš našim siromašnim?' 'Allahu moj, da.' – potvrdi Vjerovjesnik ﷺ. Nakon toga čovjek reče: 'Ja vjerujem u sve sa čim si (od Allaha) došao. Ja sam Dimam b. Sa'lebe, iz Benu Sa'da b. Bekra, izaslanik moga naroda, koji je iza mene ostao.'“ (Buhari).	Nije se ﷺ isticao među svojim drugovima i bio je širokogrudan	Opis njegovog ﷺ morala
'A'īša r.a. je rekla: „Muhammed ﷺ je i umro a da se njegova obitelj nije najela ječmenog hljeba dva uzastopna dana.“ (Muslim).	Nj. hljeb	
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Da imam zlata koliko brdo Uhud, ne bi me radovalo da prođe treća noć, a da od toga imam i jedan dinar – osim da nešto ostavim za (izmirenje) dug(a) – a da ne postupim s njime među Allahovim robovima ovako i ovako i ovako– pokaza nam svojom rukom (tj. da udijelim).“ (Buhari i Muslim).	Njegova ﷺ skromnost na ovom svijetu	
'A'īša r.a. je rekla: „Nije bio ﷺ bestidan i nije se nedolično ponašao, nije galamio na pijacama, niti je na zlo uzvraćao zlom, već je opraštao i prelazio preko grešaka.“ (Tirmizi i Ahmed).	Nije vrijedao	
'A'īša r.a. je rekla: „...ruka Allahovog Poslanika ﷺ nikada nije dotakla ruku žene-strankinje...“ (Buhari i Muslim).	Nikada nije dotakao ruku strankinje (žene koja mu nije bila dozvoljena)	

Omer b. Hattab r. a. kaže: „Ušao sam kod Allahovog poslanika ﷺ pa ga našao na običnoj hasuri. Sjeo sam. Na sebi je ﷺ imao samo donji ogrtač. Na tijelu su mu bili tragovi hasure, grubi obod ocrtao na njegovom tijelu. Pogledao sam u njegov ormar, u njemu je bilo nešto malo ječma, otprilike jedan sa'a (jedinica za mjeru u njihovo doba, iznosila je 4 pregršti ili u kg: oko 3 kg), u uglu sobe bila je gomila mimozina lišća, tijesna i prazna soba...Vidjevši to, Omerove oči zasuziše, pa mu reče Poslanik ﷺ: **‘Šta te je rasplakalo o sine Hattabov?’** Omer odgovori: ‘O Allahov Poslaniče, kako da ne plačem, a na tvome tijelu tragovi hasure, u tvome ormaru ne vidim osim malo potrebstina, dok (perzijski) kisra i (bizantijski) car su u onome u čemu su (od uživanja), a ti si Allahov poslanik i Njegov odabranik, a ovakvo ti stanje?!’ Tada Poslanik ﷺ odgovori: **‘O sine Hattabov, zar nisi zadovoljan da nama pripadne onaj svijet (Ahiret), a njima ovaj svijet (dunjaluk)?!’** Pa je odgovorio Omer: ‘Svakako, Allahov poslaniče.’“ (Buhari i Muslim).

Kako je ﷺ živio i izgled njegove kuće

Opis njegovog ﷺ morala

Prvi test

tačno	netačno	Pitanja:
☐	☐	Sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezani su za uputu Poslanika ﷺ.
☐	☐	Poslanici se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda.
☐	☐	Svila i brokata (vrsta fine svile) su mekanije od šake Allahovog poslanika ﷺ
☐	☐	Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: “Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik.”
☐	☐	Allah je u svome Vjerovjesniku ﷺ sakupio i upotpunio sve plemenite osobine i visoki moral, i dao mu znanje i vrline u kojima je spas, uspjeh, sreća na dunjaluku i ahiretu, što nije dato nikome drugom.
☐	☐	Vjerovjesnik ﷺ je bio nepismen, nije znao ni čitati ni pisati, niti je imao učitelja od ljudi.

1. Najboljeg porijekla je: Junus ibn Metta a.s. ☐ Muhammed ibn Abdullah ﷺ ☐
2. Njegova imena ﷺ su: njegova svojstva i epiteti ☐ , obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena ☐ , imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost i predstavljaju pohvalu njemu ☐ , sve navedeno ☐ , samo 1 i 3 odgovor ☐.
3. Da je njegov ahlak bio Kur'an znači: bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo ☐ , srdio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'anu iskazana ☐ , sve navedeno ☐.
4. Halilullah (Allahov prisni prijatelj) je: Ibrahim ﷺ ☐ , Muhammed ﷺ ☐ , sve navedeno ☐.
5. Allahov Poslanik ﷺ je bio najsajnije puti, tojest: svijetlo smeđe ☐ , bijele ☐ , svijetlo bijele ☐.
6. Najugodniji miris: Misk ☐ , Poslanikov ﷺ znoj ☐.
7. Poslanik ﷺ je bio: srednjeg stasa ☐ , visokog stasa ☐.
8. Pečat poslanstva Poslanik ﷺ je imao: između njegovih plećki ☐ , ličio je njegovu tijelu ☐ , bio je kao golubova jaje ☐ , sve navedeno ☐.

Od Kurejša	Isma'ila	Od porodice Hašima	Kināne	Allah je izabrao:
☐	☐	☐	☐	Kināne od potomaka...
☐	☐	☐	☐	I Kurejš od...
☐	☐	☐	☐	Porodicu Hašima od...
☐	☐	☐	☐	Njegovog Poslanika ﷺ od...

Ime najvišeg djeda	Ime djeda prije najvišeg djeda	Ime pradjeda	Ime djeda	Ime oca	Njegovo ime	Njegovo porijeklo:
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Hāšim
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdul-Muttalib
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdullah
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Muhammed
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Isma'il
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Ibrahim

Es-Sirāḏž	El-'Akib	Ahmed	Muhammed	Poveži svako ime sa njegovim značenjem:
☐	☐	☐	☐	Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja.
☐	☐	☐	☐	On osvjetljava bez sagorjevanja.
☐	☐	☐	☐	Onaj koji ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.
☐	☐	☐	☐	Poslije njega nema vjerovjesnika i on je poput pečata.

Strah od Allaha	Izgledom i ahlakom	porodici	miris	šake	Bio je :
☐	☐	☐	☐	☐	Najbolji čovjek
☐	☐	☐	☐	☐	i najmekše
☐	☐	☐	☐	☐	i najugodniji
☐	☐	☐	☐	☐	i najbolji prema...
☐	☐	☐	☐	☐	i najvećeg

poklone	sadaku	radi sebe	hrana	radi Allaha	Bio je takav da:
☐	☐	☐	☐	☐	nije se svetio
☐	☐	☐	☐	☐	i svetio se
☐	☐	☐	☐	☐	i nije nalazio mahane
☐	☐	☐	☐	☐	i primao je i nagrađivao za
☐	☐	☐	☐	☐	i nije primao

Njegova ﷺ uputa

Bijela boja mu je ﷺ bila najdraža boja. Rekao je ﷺ: „Oblačite bijelu odjeću jer je ona najbolja, i u nju umotavajte vaše umrle.“ (Ebu Davud, Tirmizi).	Njemu ﷺ najdraža boja	Njegova ﷺ uputa u vezi sa odjećom, hranom i pićem
Ono što mu je ﷺ bilo olakšano i dostupno od odjeće, nosio je, ponekad vunenu odjeću, nekad pamučnu, a nekad lanenu. Uvijek je ﷺ kod oblačenja, počinjao sa desnom stranom. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova odjeća	
Neki od Selefa (naših dobrih prethodnika) su rekli: „Preizirali su dvije vrste odjeće isticanja, ona koja je bila preskupa i onu koja je bila gotov bezvrijedna, pohabana (kad se time želilo isticati).“ (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad). 'Abdullah ibn Omer r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ je rekao: ‘Ko obuče odjeću isticanja, Allah će ga ogrnuti odjećom poniženja na Sudnjem danu, potom će njime potpaliti vatru džehennemsku.’“ (Ahmed i Ebu Davud). Razlog zbog kojeg nosi ovakvu odjeću jeste umišljenost i oholost, pa ga je Allah kaznio za to. Ibn Omer r.a., također, prenosi: „Poslanik ﷺ je rekao: ‘Allah na Sudnjem danu neće gledati u onoga koji pusti da mu se odjeća, iz oholosti i umišljenosti, po zemlji vuče!’“ (Buhari i Muslim).	Držao se ﷺ sredine u odijevanju	
Nikada nije ﷺ odbijao ono što je bilo, niti je tražio nešto čega nije bilo. Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo, jeo ga je, osim ako nije mu se lično svidalo, ne zato što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je. 'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“ Naprimjer, on nije htio da jede guštera, ali ga nije zabranio svome ummetu. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegova ﷺ hrana	
- Najčešće mu je jelo postavljano na zemlju, na prostrtu sofru (čaršaf). - Jeo je sa tri prsta. - Nije jeo naslonjen. - Kada je počinjao jesti, učio bi Bismillu, a na kraju bi zahvalio Allahu (učio Elhamdulillah). - Kada bi završio s jelom, oblizao bi prste. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Opis kako je ﷺ jeo	
- Najčešće je ﷺ pio sjedeći, štaviše upozorio je na pijenje stojeći, osim kada se nije u mogućnosti da se sjedne, tada je dozvolio i stojeći. - Kada bi se napio, posudu s vodom bi dodavao onome ko mu je s desne strane, čak i kad bi onaj s lijeve strane bio stariji od njega. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Način na koji je pio	

- Allahov Poslanik ﷺ je rekao: „**Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim žene i miris, a radost mog oka data mi je u namazu.**“ (Ahmed).
 - Među svojim ženama je napravio (podjednaku) raspodjelu noćenja, smještaja i izdržavanja.
 - 'A'īša r.a. je rekla: „Kada je Allahov Poslanik ﷺ htio da ide na putovanje, izvlačio bi koja će žena ići s njim, pa na kojoj bi se zaustavila strelica, s tom je i putovao.“ (Buhari i Muslim). A ostalim nije ništa nadoknađivao.
 - Poslanik ﷺ se lijepo ophodio sa svojim suprugama i uživao je u vremenu koje je provodio s njima..
 - Aīši, r.a., je slao skupine ensarijskih djevojaka i one su se s njom igrale i šalile. Ukoliko bi ona poželjela nešto u čemu nije bilo grijeha, on bi joj ispunio tu želju.
 - Ležao bi joj u krilu i učio Kur'an s glavom položenom u njeno krilo, iako je to ponekad bivalo kad je ona imala menstruaciju.
 - Bilo je dana kada je ona imala menstruaciju, a on bi je zamolio da se pokrije pa bi se naslađivao sa njom.
 - Navode se predanja da ju je ljubio i kao postač..
 - U njegov lijep odnos prema ženama ubraja se i to da joj je dopuštao igru. Spominje se da se dva puta utrkiavao s njom na putovanjima, a jednom se s njom pogurao na izlazu iz kuće.
 - Ukoliko bi se vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvrćao od toga.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa brakom i odnosom sa suprugama

- Kada bi lijegao u postelju da spava, govorio bi: **“Bismikellahumme ahja ve emutu.”** („Sa Tvojim imenom, Allahu moj, živim i umirem.“). (Buhari i Muslim)
 - Svake noći kad bi, Poslanik ﷺ pošao na spavanje i legao u postelju, sastavio bi otvorene dlanove prema licu, pljucnuo u njih i proučio (u njih) suru Ihlas, Felek i Nas, te potom potrao dlanovima svoje tijelo koliko može dohvatiti, počevši od glave i prednjeg dijela tijela; to bi ponovio tri puta. (Buhari).
 - Spavao bi na desnoj strani, a desnu bi ruku stavio pod desni obraz i rekao: **„Allahumme kini azabeke jevme teb'asu ibadeke.“** („Allahu moj, sačuvaj me Tvoje kazne na Dan kada proživiš Svoje robove.“) (Ebu Davud, Tirmizi).
 - Kada bi se probudio iz sna, rekao bi: **„El-hamdulillahil-lezi ahjana ba'de ma ematena ve ilejhin-nušur.“** („Hvala Allahu, Koji nas oživi nakon što nas umrtvi, i Njemu se, konačno, sve vraća.“) (Buhari i Muslim). Potom bi misvakom očistio zube.
 - Početak noći je provodio spavajući, a u drugoj polovini noći je ustajao i ibadetio. Nekada je prvu polovinu noći bdio za dobrobit muslimana (pomažući im, rješavajući neka pitanja, isl.).
 - Njegove oči su spavale, ali mu je srce bilo budno.
 - Kada bi zaspao, niko ga nije budio dok se on ne bi probudio sam. Njegov san je bio najumjereniji i to je najkorisniji način da se spava.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa spavanjem i buđenjem

- Poslanik ﷺ je imao običaj i da se šali, ali je i u šali govorio istinu.
 - Govorio je i dvosmisleno (ar.: tevrija – bijela laž, dosjetke, igra reči), ali i tada je govorio samo istinu.
 - Ukazivao je, ali i tražio savjeta.
 - Obilazio je bolesnike, prisustvovao i ispraćao dženaze, odazivao se pozivima, podmirivao je potrebe udovicama, nevoljnicima i slabima.
 - Slušao je ode pjesnika i nagrađivao za njih, međutim, sve ono što je rečeno u hvalospjevima njemu samo je dio onoga što on ima pri sebi. Hvalospjevi drugima su većinom obojeni lažima.
 - Lično je donio svoju obuću, krpio i čistio svoju odjeću, krpio svoju posudu za vodu, muzao svoju ovcu, služio je i porodicu i sebe. Nosio je ćerpić sa ashabima kada se pravila (njegova) džamija.
 - Nekada je oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit.
 - Išao je u goste i pružao gostoprimstvo.
 - Radio je hidžamu na sredini glave, na vanjskom dijelu stopala, na vratnim krvnim žilama na obje strane vrata i između ramena, i ispod potiljka.
 - Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno i štitio je bolesnika od onoga što mu smeta.
 - Poslanik ﷺ je imao najljepše ophođenje sa ljudima. Kada bi nešto uzeo u zajam, trudio se da prilikom vraćanja vrati boljim.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa međuljudskim odnosima

- Bio je najhitriji u hodu od svih ljudi, a naljepšeg i najsmirenijeg hoda.
- Bio je brži u hodu od svojih ashaba, umarali su se, trudeći se da ga dostignu.
- Hodao je bos i obuven.
- Kada bi Poslanik ﷺ hodao sa svojim ashabima, oni su išli ispred, a on iza njih.
- Sa ashabima je išao pojedinačno i grupno. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Kako je ﷺ hodao

Poslanik ﷺ bio je čovjek koji se najviše Allaha sjećao i spominjao Ga (zikrio). Čak, sav njegov govor bio je posvećen sjećanju na Allaha i ono što Allah voli. Zikrio je Allaha, kada se probudi, kada je počinjao namaz, kada je izlazio iz kuće, kada je ulazio u džamiju, kada bi osvanuo i omrkao, kada bi oblačio odjeću, kada bi ušao u kuću ili izašao iz nje, kada bi ulazio u zahod, prije i nakon uzimanja abdesta, kada bi čuo ezan, kada bi vidio mladak, prije i nakon jela i prilikom kihanja... (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa po pitanju spominjanja (zikra) Allaha

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Deset stvari su urođena svojstva (fitra): podrezivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, čišćenje nosa vodom, podrezivanje nokata, pranje nogu između prstiju, čupanje dlaka ispod pazuha, brijanje dlaka sa stidnih mjesta, pranje vodom poslije nužde. “ Prenosilac kaže: „Desetu stvar sam zaboravio, a mislim da je ispiranje usta.“ (Muslim).	Koja su urođena svojstva (fitra)?	Urođena svojstva (fitra) i ono što je vezano za njih
Vjerovjesniku ﷺ sviđalo se da prioritet daje desnoj strani pri oblačenju svoje obuće, u češljanju, i u čišćenju i u svim svojim situacijama (stanjima). (Buhari i Muslim). Davao je prednost desnoj strani i kada je davao ili uzimao. Desnu ruku je koristio da bi jeo, pio, čistio se, a lijevu je koristio da bi se očistio poslije obavljene nužde ili da bi otklonio nešto što je prljavo. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Prednost je ﷺ davao desnoj strani	
Prilikom brijanja glave imao je običaj ili da je obrije cijelu ili da je cijelu ostavi neobrijanu, to jest, nije jedan dio brijao a drugi ostavljao. Ne prenosi se da je ikada brijao glavu, osim prilikom obreda hadždža i umre. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Brijanje glave	
Volio je misvak i koristio ga je čak i kada je postio. Koristio je misvak i prilikom buđenja iz sna, kada bi se abdestio, kada bi htio klanjati, kada je ulazio u kuću, a kao misvak je koristio štapić od eraka (vrsta drveta). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Misvak	
Puno je ﷺ koristio mirise i mnogo ih je volio.	Miris	
Poslanik ﷺ je rekao: „ Postupajte suprotno mnogobošcima: pušajte brade i kratite brkove. “ (Buhari i Muslim).	Brkovi i brada	
Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od četrdeset dana i noći.“ (Muslim).	Vrijeme kraćenja	

- 'A'īša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nije govorio ovako kako vi govorite, nego je njegov govor bio razborit i jasan tako da ga je mogao upamtiti svako ko je sjedio s njim.“ (Buhari i Muslim). - Često je nešto ponavljao i do tri puta, kako bi bilo što lakše shvaćeno ono što govori. Kada bi nazivao selam, selamio je tri puta. - Nije govorio ako nije bilo potrebe. Govorio je jezgrovitim govorom. - Nije govorio o onome što ga se ne tiče, i govorio je ono za šta je očekivao nagradu (od svoga Gospodara). - Nije bio razvratan ni prost, niti je bio bučan. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegov govor تَاجِدْ
Uvijek se ﷺ smijao lagahnim, blagim smješkom, a vrhunac njegova smijeha je bio da mu se ukažu umnjaci (zubi). (Buhari).	Njegov تَاجِدْ (o)smijeh
- Poslanik ﷺ nije plakao glasnim plakanjem i nije bilo ridanja. Nego oči bi mu se ispunile suzama i one bi potekle, a iz prsa mu se čulo nešto nalik stenjanju. - Nekada je plakao iz samilosti prema umrlom, nekada iz straha za svoj ummet i brige za njega, nekada od straha od Allaha i nekada dok bi slušao Kur'an (i to je plač čežnje, ljubavi i poštovanja izmiješanog sa strahom i strahopoštovanjem). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegov plač تَاجِدْ
- Poslanik ﷺ je obraćao se (držao hutbe) ljudima sa zemlje, sa minbera, i sa jahalice, deve. - Džabir b. Abdullah r.a. rekao je: „Kada bi govorio, oči bi mu pocrvenjele, povisio bi glas, i njegova srdžba bi bila očita, kao da se obraćao vojsci i upozoravao je.“ (Muslim). - Svaku svoju hutbu, javni govor, počinjao je zahvalom Allahu. - Govorio je i držao hutbe u svakoj situaciji shodno potrebama i koristi onih kojima se obraćao. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).	Njegovi javni govori (hutbe) تَاجِدْ
Njegova uputa u vezi sa govorom, smijanju, plakanju i javnim govorima (hutbama) تَاجِدْ	

Drugi test

tačno	netačno	Pitanja:
☐	☐	Kod oblačenja, počinjao je ﷺ sa desnom stranom..
☐	☐	Najčeše je ﷺ jelo postavljano mu na zemlju, na prostrtu sofru, i to mu je bila trpeza.
☐	☐	Ukoliko bi se ﷺ vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvrćao od toga.
☐	☐	Nekada je ﷺ oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit.
☐	☐	Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno.
☐	☐	Poslanik ﷺ nije radio postupke ljudi koji su podlegli šejtanskim došaptavanjima (vesvesama), poput nepovezanog govora, preskakanja stvari, ponavljanje nekih postupaka više puta, i slične postupke.
☐	☐	Poslat je sa čistim monoteizmom (el-hanifijje) i lahkom vjerom (es-semha), a suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.
☐	☐	Imao je ﷺ sedmero djece, 4 sina i 3 kćerke.
☐	☐	Svu djecu mu je rodila Hatidža, r.a., sa ostalim suprugama nije imao djece.
☐	☐	Sva njegova ﷺ djeca su umrla prije njega.
☐	☐	Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruga: 'A'iša, Hafsa, Zejneb bint Džahš, Ummu Seleme, Safijja, Ummu Habiba, Mejmuna, Sevda i Džuvejrija, radijallahu anhunne.
☐	☐	Allah je poslao Hatidži r.a. selam po Džibrilu alejhis-Selam, i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena.

1. Najdraža boja Poslaniku ﷺ bila je: Bijela ☐, Crna ☐, Ona koja mu je bila dostupna ☐.
2. Njegova ﷺ odjeća: nije nosio vunu ☐, nosio je pamuk i lan ☐, nosio je ono što je imao☐, samo prvo i drugo ☐.
3. Njegova ﷺ odjeća: skupocjena ☐, jeftina, pohabana radi zuhda (skromnosti na ovom svijetu)☐, bio je umjeren po pitanju odjeće ☐.

1. Govorio je ﷺ Bismillah i Elhamdulillah: na početku obroka ☐, na kraju ☐, na početku i kraju obroka ☐.
2. Većinom je ﷺ pio: sjedeći ☐, stojeći ☐, na oba načina ☐.
3. Rekao je ﷺ: “**Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim**“: Žene ☐, miris ☐, oboje ☐.
4. Rekao je ﷺ: “**A radost mog oka data mi je u**“: Džennetu ☐, namazu ☐, oboje ☐.
5. Njegov ﷺ odnos prema svojim suprugama je bio lijep u: življenju s njima ☐, ophođenju ☐, oboje ☐.
6. Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od (.....) dana i noći: 30 dana ☐, 40 dana ☐, 50 dana ☐.
7. Njegova ﷺ uputa u vezi sa brijanjem glave: jedan dio brijao a drugi ostavljao ☐, obrijao bi cijelu glavu ili cijelu bi ostavio neobrijanu ☐.
8. Poslanik ﷺ volio je misvak, i koristio ga je: kada je postio ☐, kada nije postio ☐, u oba stanja ☐.
9. Njegov ﷺ smijeh: uvijek se smijao blagim smješkom ☐, većinom se smijao blagim smješkom ☐.
10. Poslan je ﷺ: svim ljudima ☐, džinnima i ljudima ☐.
11. Najbolja od Poslanikovih ﷺ kćerki je: Sve ☐, Fatima ☐, Zejneb ☐.
12. Jedina žena da je Poslaniku ﷺ spuštena Objava dok je bio u njenoj postelji: Hafsa ☐, Ummu Seleme ☐, 'A'isha ☐.

bolesnike	potrebe udovicama, nevoljnicima i slabima.	pozivima.	dženazama.	On je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	Obilazio
☐	☐	☐	☐	i prisustvovao
☐	☐	☐	☐	i odazivao se
☐	☐	☐	☐	i podmirivao je

porodicu i sebe	svoju obuću	svoju odjeću	čerpić sa ashabima kada se pravila džamija	svoju ovcu	Lično je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	☐	donio
☐	☐	☐	☐	☐	krpio
☐	☐	☐	☐	☐	muzao
☐	☐	☐	☐	☐	služio je
☐	☐	☐	☐	☐	nosio je

brkova	brade	dlaka sa stidnih mjestā	dlaka ispod pazuha	nokata	Urođena svojstva (fitra) su:
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	puštanje
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	čupanje
☐	☐	☐	☐	☐	brijanje

ono što je bilo	ne za to što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je	jeo ga je	nešto čega nije bilo	Njegova ﷺ uputa u vezi sa hranom:
☐	☐	☐	☐	Nije odbijao
☐	☐	☐	☐	niti je tražio
☐	☐	☐	☐	Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo
☐	☐	☐	☐	osim ako nije mu se lično svidalo

tri	sa svih pet (punom šakom)	sa jednim prstom	hrana	kada bi završio s jelom	On bi : ﷺ
☐	☐	☐	☐	☐	Jeo je sa (...) prsta
☐	☐	☐	☐	☐	oblizao bi prste
☐	☐	☐	☐	☐	Onaj koji je ohol jede
☐	☐	☐	☐	☐	Pohlepan jede

Njegove ﷺ posebnosti

Rekao je Ibnul-Kajjim rhm.: „Spojio je između toga da je vjera čistog monoteizma (el-hanifije) i da je lahka u praktičnim propisima (es-semha). Pa je ona pravovjerna u tevhidu, lahka u propisima, suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.“ (Zadul-me'ad)	Poslat je sa čistim monoteizmom i laskom vjerom
Poslanik ﷺ je rekao: „ Svaki vjerovjesnik bio je poslan samo svom narodu, dok sam ja poslan cijelom svijetu. “ (Buhari i Muslim).	Poslat je svim ljudima i džinnima
Kaže Allah Uzvišeni: „ Elif-lam-ra, Ovo je knjiga koju ti objavljujemo da ljude dozvolom njihova Gospodara izvedeš iz tmina na svjetlo, na put Silnoga i Hvaljenoga. “ (Ibrahim, 1).	Njegova knjiga i da'va (poziv)
Njegov ﷺ najveći ajet (znak, mu'džiza) je Kur'an, a nema ajeta koji je dat nekom poslaniku ili vjerovjesniku a da Allahovom poslaniku Muhammedu ﷺ ne pripada u njima udio.	Njegovi ajeti
Nevjernik velikog kufra. Allah Uzvišeni je rekao: „ Onaj koji tebe mrzi - sigurno će on bez spomena ostati. “ (El-Kevser, 3).	Propis onog ko ga mrzi
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Niko od vas neće potpuno vjerovati sve dok mu ne budem draži od njegovog oca, njegova djeteta i svih ljudi. “ (Buhari i Muslim).	Ljubav prema njemu je dio vjere
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „ Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja. “ (Muslim).	El-Halil
Rekao je Uzvišeni Allah: „ Sjeti se kad smo od vjerovjesnika zavjet njihov uzeli, i od tebe, i od Nuha, i od Ibrahima, i od Musaa, i od Isaa, sina Merjemina. Od njih smo čvrst zavjet uzeli. “ (El-Ahzab, 7).	Jeđan od najodabranijih poslanika (Ulul-'Azmi)
Poslanik ﷺ je rekao: „ Ja sam među vama najznatiji o Allahu. “ (Buhari). A rekao je Uzvišeni Allah: „ Reci: 'Ja vam ne kaŹem: 'U mene su Allahove riznice', niti: 'Meni je poznat nevidljivi svijet', niti vam kaŹem: 'Ja sam uistinu melek' ja slijedim samo ono što mi se objavljuje. “ (El-En'am, 50).	Njegovo ﷺ znanje

Od njegovih ﷺ posebnosti

Allah Uzvišeni je rekao: „Reci (O, Mouhammede): 'Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!'“ (Alu 'Imran, 31). I rekao: „Ne klonite duhom, i ne žalostite se! Vi ćete pobijediti, ako vjernici budete.“ (Alu 'Imran, 139). Poslanik ﷺ rekao je: „Svi moji sljedbenici ući će u Džennet, osim onoga koji to odbije.“ „Allahov poslanice, pa ko će to odbiti?“ upitaše (ashabi), a on odgovori: „Onaj koji je meni pokoran ući će u Džennet, a onaj koji je prema meni neposlušan – to je taj koji odbija!“ (Buhari i Muslim). Također je rekao: „Poniženje i prezrenost određena je onom ko se suprostavi mojoj zapovijedi.“ (Buhari, Ahmed).	Propis pokornosti i neposlušnosti Poslaniku ﷺ
Allah Uzvišeni je rekao: „Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čini dobro, a odvrćate od zla, i vjerujete u Allaha!“ (Alu 'Imran, 110). Poslanik ﷺ je rekao: „Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, ja, zaista, priželjkujem da vi budete polovina stanovnika Dženneta.“ (Buhari i Muslim).	Njegov ﷺ ummet
Njegov rodni grad je Mekka, Allah Uzvišeni je rekao: „Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Mekki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevitna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj, bit će siguran. Hodočastiti Kabu, radi Allaha, dužan je svako ko bude u mogućnosti do nje doći. A ko ne vjeruje - pa, Allah je, doista, neovisan o svjetovima.“ (Alu 'Imran, 96-97). I Mekka je sveto mjesto. Poslanik ﷺ je rekao: „Ovo mjesto je Allah učinio svetim onog dana kada je stvorio nebesa i Zemlju, pa će ono biti sveto, po Allahovom naređenju, sve do Kijametskog dana.“ (Muslim). I biće grad koji pripada muslimanima do Sudnjeg dana. Poslanik ﷺ je rekao: „Nema hidžre (iz Mekke) poslije njezinog oslobođenja.“ (Buhari i Muslim).	Njegov ﷺ rodni grad
Njegova kibla (smjer) prema kojem se okreće je prema Ka'bi. U počecima islama smjer kible bio je u pravcu Bejtul-Makdisa (odnosno Mesdžidul-akse u Jerusalemu). Rekao je Uzvišeni Allah: „Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš: okreni zato lice svoje prema Časnome hramu! I ma gdje bili, okrenite lica svoja na tu stranu.“ (El-Bekara, 144). El-Mesdžidul-Haram (Časni hram, Mekka) je prvi mesdžid sagrađen na Zemlji. Prenosi se od Ebu Zerra r.a. da je rekao: „Rekao sam: ‘O Allahov poslanice, koji je mesdžid prvi sagrađen na Zemlji?’ Rekao je: ‘Mesdžidul-Haram.’“ (Buhari i Muslim). Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Ko dode ovoj Kući (Ka'bi radi obavljanja hadždža) i ne bude spolno općio niti činio grijeha, vratit će se čist od grijeha kao kad ga je majka rodila.“ (Muslim).	Njegova ﷺ kibla

Od njegovih ﷺ posebnosti

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „**Namaz u Mesdžidul-Haramu vredniji je od stotinu hiljada namaza obavljenih na nekom drugom mjestu, namaz u mom (Poslanikovom) mesdžidu vrijedi hiljadu namaza, a namaz u Bejtul-Makdis vrijedi petsto namaza.**“ (Bezzar).

Poslanik ﷺ je rekao: „**Sedla se ne pritežu (ne poduzima se putovanje) osim radi posjete tri mesdžida: Mesdžidul-Harama, ovog moga mesdžida i Mesdžidul-Aksaa.**“ (Buhari i Muslim).

Također je ﷺ rekao: „**Kada neko od vas bude vršio nuždu, neka se ne okreće prema Kibli ni prednjim ni zadnjim dijelom tijela, nego se okrenite prema istoku ili zapadu (neka vam Kibla bude sa lijeve ili desne strane).**“ (Buhari i Muslim).

Njegova ﷺ kibra

Od njegovih ﷺ posebnosti

Poslanikova ﷺ porodica

[2] Zejneb radijallahu 'anha		[1] El-Kasim. Po njemu je ﷺ i nazivan Ebu Kasim (Kasimov otac).		Imao je ﷺ 7 djece: 3 sina i 4 kćeri
[4] Ummu Kulsum r. a.		[3] Rukajja r. a.		
[6] ‘Abdullah, čiji je nadimak bio Et-Tajjib i Et-Tahir r. a.		[5] Fatima r. a.		
[7] Ibrahim, i izuzev njega, koga je rodila Marija Koptkinja, koja je bila Poslanikova ﷺ robinja, svu djecu rodila je Hatidža, r.a. Sa ostalim suprugama nije imao djece.				
Sva njegova ﷺ djeca su umrla prije njega, osim Fatime r.a., koja je umrla šest mjeseci nakon njegove smrti. Allah je time uzdigao njen stepen, zbog njene strpljivosti i očekivanja nagrade od Njega. I zato je vrijednija od drugih žena i ona je najbolja od Poslanikovih ﷺ kćerki. Sve njegove ﷺ kćerke su doživjele islam, primile islam i učinile hidžru sa njim .ﷺ				
2. El-‘Abbās r. a.		1. Hamza r. a., prvak šehida.		Njegovih ﷺ 11 amidža
4. Ebu Leheb (pravo ime ‘Abdul-‘Uzza)		3. Ebu Tālib (pravo ime ‘Abdu-Manāf)		
8. Dirār	7. El-Mukavvim	6. ‘Abdul-Ka’ba	5. Ez-Zubejr	
11. El-Gajdāk (pravo ime Mus’ab).	10. El-Mugire (njegov nadimak je bio Hadžl).		9. Kusem	
Nijedan njegov ﷺ amidža nije primio Islam osim Hamza i El-‘Abbās radijallahu 'anhuma.				

2. Ummu Hakim (pravo ime El-Bejda')		1. Safijja (ona je Ummu - majka Ez-Zubejra ibn 'Avvāma r.a.)		Njegovih ﷺ 6 tetki po ocu
6. Umejma	5. Ervā	4. Berra	3. 'Ātika	
(el-ha', ح) = Hafsa bint 'Umer ibn El-Hattāb r. a. (el-džim, ج) = Džuvejrija bint El-Hāris r. a. (ez-zāj, ز) = Zejneb bint Džahš r.a. + Zejneb bint Huzejme r.a.			ح	Akronim od imena njegovih ﷺ supruga حَـزْرَـةٌ
(es-sād, ص) = Safijja bint Hujjej ibn Ehtab r. a. (el-haa, خ) = Hatidža bint Huvejlid r. a. (er-raa, ر) = Ummu Habiba Remla bint Ebu Sufjān r. a.			ص	
(es-sin, س) = Sevda bint Zem'a r. a. (el-mim, م) = Mejmuna bint El-Hāris r. a. (el-'ajn, ع) = 'A'iša bint Ebu Bekr r. a. (el-ha'a, ه) = Ummu Seleme Hind bint Ebu Umejje r. a.			س	
Njegova ﷺ prva žena je Hatidža, bint (kći) Huvejlidova El-Kurejšijje El-Esedijje r.a. Oženio je prije poslanstva, kad je ona imala četrdeset godina. Poslanik ﷺ se nije oženio sa drugom za njena života, svu njegovu djecu ona je rodila osim Ibrahima. Ona je ta koja ga je pomogla u poslaničkoj misiji, borila se uz njega, branila ga i pomagala finansijski. Allah je poslao selam po Džibrilu a.s., i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena. Preselila je, radijallahu 'anha, na ahiret, tri godine prije Hidžre.				Hatidža r. a.
Allahov poslanik ﷺ oženio je Sevdu bint Zem'a El-Kurejšijje nedugo nakon smrti Hatidže r.a. Ona je ta koja je kasnije poklonila svoje dane sa Poslanikom 'A'iši r.a.				Sevda r. a.

Allahov poslanik ﷺ je onda oženio 'A'īšu Es-Siddika (Iskrena) kćerku Es-Siddika (Iskrenog), Ummu Abdullah, ona koja je opravdana sa nebesa, ljubav Poslanika ﷺ i njegova miljenica. Pokazana mu je u snu kako je dovodi melek u platnu od kvalitetne svile, govoreći mu: "Ovo je tvoja žena." (Buhari). Poslanik ﷺ oženio je 'A'īšu u mjesecu ševval kad je imala šest godina, a u bračne odnose sa njom je stupio u ševvalu prve godine po Hidžri kad je imala devet godina. Nije se ﷺ oženio sa djevojkom mimo nje i jedina žena da je Poslaniku spuštена Objava dok je bio u njenoj postelji. Bila je najdraža osoba Poslaniku ﷺ, njeno opravdanje (i odbrana njene časti; op.prev.) spuštена je sa nebesa (u Kur'anu u suri En-Nur, ajeti: 11-26; op.prev.), po koncenzusu muslimana onaj ko je potvori za blud postaje nevjernik i izlazi iz islama. Bila je najboljeg razumijevanja (u fikhu), najučenija njegova supruga, čak šta više, ona je najboljeg razumijevanja (u fikhu) i najučenija žena u cijelom ummetu. Stariji, ugledni ashabi Poslanika su obraćali joj se za vjerska pitanja i pojašnjenja.	'A'īša r. a.
Poslanik ﷺ onda se oženio sa Hafsom bint 'Umer ibn El-Hattāb r.a. Primila je islam sa svojim prvim suprugom Hunejsom ibn Huzāfe Es-Sehmijjom r.a., s njim je učinila hidžru u Medinu, on je preselio pred bitku na Uhudu, pa je Allahov poslanik ﷺ nakon toga oženio.	Hafsa r. a.
Onda je oženio Zejneb bint Huzejme ibn El-Hāris El-Kajsijje r.a. iz plemena Banu Hilāl ibn 'Āmir. Preselila je samo dva mjeseca nakon vjenčanja sa Poslanikom ﷺ. Bila je poznata pod nadimkom Ummul-Mesakin (Majka nevoljnika).	Zejneb bint Huzejme r. a.
Nakon Zejneb bint Huzejme r.a. se oženio sa Ummu Seleme (pravo ime Hind) bint Ebu Umejje El-Kurejšijje El-Mahzumijje r.a. Ebu Umejjevo ime je Huzejfa ibn El-Mugire. Ummu Seleme je zadnja Poslanikova ﷺ supruga koja je preselila na ahiret. Preselila je 62 god. po Hidžri.	Ummu Seleme r. a.
Također, oženio je Džuvejriju bint El-Hāris ibn Ebu Dirār El-Mustalikijje r.a., bila je ratni zarobljenik iz plemena Benu El-Mustalik. U namjeri da se izbavi iz ropstva otplatom otišla je do Poslanika, pa je ﷺ isplatio njen otkup iz ropstva i oženio je.	Džuvejrija r. a

Onda je Poslanik ﷺ oženio Zejneb bint Džahš r.a., iz plemena Benu Esed ibn Huzejme. Ona je kćerka njegove tetke po ocu, Umejme. Allah je spustio, vezano za nju, sljedeći ajet: <i>“I pošto je Zejdova potreba za njom prestala i on se od nje razveo, Mi smo je za tebe udali ...”</i> (El-Ahzab 37). Zejneb r.a. se ponosila pred drugim Poslanikovim ženama načinom na koji je sklopila brak sa Muhammedom ﷺ pa tako bi govorila: „Doista su vas vaše porodice (očevi) udale, a zaista je mene Allah udao iznad sedam nebesa.“ (Tirmizi). Od njenih posebnosti i odlika je to da je Allah Uzvišeni udao za Poslanika, i bio njen velijj (staratelj). Preselila je na početku hilafeta ‘Umera ibn El-Hattāba. Prvo je bila supruga Zejd ibn Hārisa r.a. koji je bio Poslanikov posinak. Kad je Zejd se razveo od nje, Allah je udao za Poslanika kako bi svojim praktičnim primjerom pokazao da je usvajanje dokinuto i da je dozvoljeno ženiti bivše supruge posinaka.	Zejneb bint Džahš r. a.
Poslije je oženio Ummu Habiba (Remla) bint Ebu Sufjan (Sahr ibn Harb) El-Kurejšijje El-Emevijje r.a. Oženio je dok je bila u Abesiniji kao muhadžirka, Mehr (vjenčani dar) Ummu Habibe r.a koji je Nedžašija dao u Poslanikovo ime, iznosio je 400 dinara. Otpraćena je Poslaniku ﷺ iz Abesinije brodom. Preselila je za vrijeme hilafeta njenog brata Mu’āviye r.a.	Ummu Habiba r. a.
Onda je oženio Safijju bint Hujjej ibn Ehtab (koji je bio prvak plemena Benu En-Nadir, potomak Hāruna ibn ‘Imrāna a.s., brat Musa’a a.s.). Pa je ona r.a. potomak vjerovjesnika i supruga vjerovjesnika. Isticala se svojom ljepotom, od najljepših žena tog vremena. Pripala je Poslaniku ﷺ kao dio ratnog plijena, pa je Poslanik oslobodio. Poslanik ﷺ se tako oženio Safijjom, koja je primila islam. Njen mehr je bilo njeno oslobađanje iz zarobljeništva, i to je od tada postao sunnet.	Safijja r. a.
Oženio je i Mejmunu bint El-Hāris El-Hilalijje r.a., ona je zadnja koju je oženio Allahov poslanik ﷺ, u Mekki, nakon obavljene 'Umretul-kada' (Naknadne umre).	Mejmuna r. a.
Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruga. Prva Poslanikova žena koja je preselila na ahiret nakon njegove smrti bila je Zejneb bint Džahš r.a., preminula je 20. god. po Hidžri. Zadnja Poslanikova žena koja je preselila na ahiret je Ummu Seleme r.a., 62 god. po Hidžri, u hilafetu Jezida ibn Mu’āviye.	

Drugi dio:
Njegov ﷺ životopis

Prvo poglavlje: Život prije poslanstva

Poslanik ﷺ je rođen u Mekki u Godini slona, u ponedjeljak u mjesecu rebi'ul-evvela, 53 godine prije Hidžre, što odgovara 571. godini n.e. Ovaj događaj, očuvanja Ka'be od rušenja, Allahov dar posvećen Njegovom vjerovjesniku ﷺ (predznak i priprema terena za njegovu pojavu) i Svojoj kući - Bejtullahu.			Njegovo rođenje
'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib, umro je prije Poslanikovog rođenja, dok je bio u majčinom trbuhu. Dakle, rodio se ﷺ kao jetim (siročće).			Nj. otac
Amina bint (kći) Vehb iz plemena Benu Zuhra, umrla je prije nego je Poslanik ﷺ napunio sedam godina.			Nj. majka
Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed 'Abdul-Muttalib. Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao oko osam godina. Nakon smrti djeda, skrb o njemu preuzeo je njegov brižni i pažljivi amidža Ebu Tālib, čije pravo ime je 'Abdu-Menāf.			Nj. staratelj
Ebu Lehebova oslobođena robinja, dojila je sa Poslanikom ﷺ Ebu Seleme 'Abdullah ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumijj r.a. sa mlijekom njenog sina Mesruh. Također, dojila je s njim i njegovog amidžu Hamzu ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.		Suvejba	Njegove dojilje
Dojila ga je sa svojim sinom 'Abdullahom, koji je brat Unejse i Džizāma – bolje poznata kao Eš-Šejma' - djeca El-Hāris ibn 'Abdul-'Uzza ibn Rifā'a Es-Sa'dijj. Dojila je sa njim njegovog amidžića Ebu Sufjān ibn El-Hāris ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.		Halima Es-Sa'dijja	
Halima bint Ebu Zu'ejb Es-Sa'dijja	Suvejba Ebu Lehebova oslobođena robinja	Njegova majka Amina	Njegove njegovateljice
Kćerka Halime Es-Sa'dijja i Poslanikova sestra po mlijeku, ona je bila u delegaciji plemena Hevāzin (koji su došli nakon bitke na Hunejnu i opsade Taifa), prostro joj je svoj ogrtač na zemlju i rekao joj da na njega sjedne, poštujući njeno pravo koje je imala kod njega.		Eš-Šejma'	

Bereke El-Habešijje r.a., robinja Poslanikova oca, koju je naslijedio od njega, i ona se skrbila i njegovala ga. Poslanik ﷺ je oslobodio ropstva i udao za njemu dragog Zejda ibn Hārise r.a., ona mu je rodila sina, Usāmu ibn Zejda r.a.	Ummu Ejmen	Njegove ﷺ njegovateljice
Ona je ta kod koje su ušli Ebu Bekr i Omer r.a., nakon što je preselio Poslanik ﷺ, i zatekli je da plače. Upitali su je: „Što plačeš? Ono što je kod Allaha je bolje Njegovom Poslaniku?“ Rekla je: „Ne plačem ja zbog toga što ne znam da je ono što je kod Allaha bolje Allahovom Poslaniku, i da je Poslanik ﷺ otišao u bolje od onoga u čemu je bio, nego plačem zbog toga što je prestala silaziti Objava sa nebesa!!“ To ih je natjeralo na plač pa su počeli plakati zajedno s njom. (Muslim)		
Čuvao je ﷺ ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim.	Njegovo ﷺ bavljenje trgovinom i ženidba	Njegov ﷺ posao
Poslanik ﷺ je rekao: „ Allah nije poslao nijednog vjerovjesnika, a da on nije svojevremeno čuvao stado (ovce). “ Potom su njegovi drugovi upitali: „I ti?“ „ Da, za nekoliko novčića (kararita) sam čuvao stado stanovnicima Mekke. “, odgovorio je on. (Buhari).		
Kada je Poslanik ﷺ imao dvadeset i pet godina otišao je u Šam (povijesno područje koje obuhvata današnju Siriju, Palestinu, Liban i Jordan; op.prev.) kao trgovac, kada se vratio, oženio je svoju prvu suprugu Hatidžu bint Huvejlid r. a.	Obnova Ka'be	Njegovo ﷺ osamljiva-nje
Kada je Muhammed ﷺ imao trideset pet godina, Ka'ba je oštećena i temelji joj oslabili, pa su Kurejšije odlučile je sagraditi nanovo. Podijelili su posao, svako pleme unutar Kurejša imalo je određeno zaduženje i podizalo jedan dio. Ali kada su trebali da postave Crni kamen, došlo je do nesuglasica koje pleme će ga samostalno postaviti na njegovo mjesto. Spor je potrajao četiri ili pet dana, onda su složili se da im presudi prvi koji uđe na vrata mesdžida (Ka'be). Prvi koji se pojavio bio je Muhammed ﷺ, bili su zadovoljni da im on presudi. On im je rekao da donesu komad platna, i na njega je stavio Crni kamen, a zatim im rekao da svako pleme uzme za jedan kraj platna, a onda da ga podignu zajedno. Podigli su ga do mjesta gdje ga je trebalo staviti, te ga je ﷺ uzeo i postavio na to mjesto svojom rukom.		
Rekla je 'A'īša r.a.: „...Zavolio je ﷺ osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pećini Hira u ibadetu.“ (Buhari i Muslim). I Allah je učinio mu mrskim kumire i vjeru njegovog naroda, ništa nije više prezirao.		

Drugo poglavlje: Početak Objave

Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u ponedjeljak.

'A'īša r.a kaže: „Prvo s čim je počela Objava Allahovom poslaniku ﷺ bilo je u vidu istinitog sna. Sve što bi vidio u snu dolazilo bi poput svjetla zore. Kasnije zavolio je ﷺ osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pećini Hira u ibadetu prije nego se vrati svojim ukućanima i za to se snabdije hranom. Kasnije bi se vratio Hatidži r.a. i opet se snabdio kao i ranije i tako dok mu ne stiže Istina, a on u pećini Hira.

Melek mu je došao i rekao: “Uči!”. - **Ne znam učiti** - odgovorio je Muhammed ﷺ.

Zatim me je uzeo k sebi rekao je on - **i stisnuo toliko da me je muka spopala, a potom pustio i rekao: “Uči!”**

- **Ne znam učiti** - rekao sam, **a on me uze i treći put stegnu, pa pusti i reče: “Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. Stvorio je čovjeka od zakvačka. Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji.”** (El-'Ale, 1-3)

Potom se Allahov Poslanik ﷺ vratio, unišao Hatidži bint Huvejlid, a srce mu još lupaše i reče: **“Pokrijte me! Pokrijte me!”** Pokrili su ga, dok ga strah nije napustio, a onda je ispričao Hatidži slučaj i dodao: **“Bojao sam se za sebe!”**

- Ne, tako mi Allaha! - reče Hatidža r.a. - Allah te neće nikada poniziti i osramotiti, jer ti održavaš rodbinske veze, olakšavaš slabima, udjeljuješ siromasima, gostoljubiv si i pomažeš istinu u svim prilikama. Tada ga je Hatidža odvela svome amidžiću Vereki b. Nevfelu b. Esedu b. Abdi Uzza, čovjeku koji je još u predislamsko doba primio kršćanstvo. Dobro je poznao hebrejsko pismo i prepisivao iz Evanđelja na hebrejski jezik, što je Allah htio da prepisuje. Bio je oronuli starac i već oslijepio.

- Amidžiću rekla mu je Hatidža - saslušaj nešto od svoga bratića!

- Moj bratiću - reče mu Vereka - šta je to što si vidio?

Allahov Poslanik ﷺ mu je ispričao slučaj koji je doživio (vidio).

- To je melek, koga je Allah slao Musau. Kamo sreće - rekao mu je Vereka - da sam mlad i da budem živ kada te bude izgonio tvoj narod.

- **A zar će me oni izgoniti?** - upitao je Allahov Poslanik ﷺ.

Da - reče on - jer nikada niko nije donio slično tome što si ti donio, a da nije napadan. Ako doživim tvoje vrijeme (vjerovjesničko), pomoći ću ti koliko god mogu. Nije mnogo prošlo poslije ovog, Vereka je preminuo, a i Objava bi za neko vrijeme obustavljena.“ (Buhari i Muslim).

Poslanik ﷺ je rekao: „Dok sam išao, čuo sam glas s neba. Podigao sam pogled ka nebu i ugledao meleka koji mi je dolazio u (pećinu) Hira kako sjedi na prijestolju između nebesa i zemlje. Uplašio sam se od njega, pa sam se vratio kući, i rekoh: ‘Umotajte me, umotajte me!’ Pa su me umotali. Tada je Uzvišeni Allah objavio: ‘O ti pokriveni! Ustani i opominji...’ – sve do riječi Uzvišenog: ‘... i kumira se kloni!’ (El-Muddessir, 1-5) Nakon toga je objava učestala, i nastavljeno je s objavljivanjem.“ (Buhari i Muslim).	Nj. ﷺ vjerovjesništvo	
To je prvo s čim mu je ﷺ počela Objava. 'A'îša r.a kaže: „Sve što bi vidio u tom snu dolazilo bi poput svjetla zore.“ (Buhari i Muslim).	(1.) Istimiti snovi	Stepeni Objave
Melek (Džibril alejhis-Selam) dostavio bi Poslaniku ﷺ Objavu direktno u srce (i pamćenje) bez da ga vidi. Kao što je ﷺ rekao: “Povjerljivi Džibril mi je u srce udahnuo i obavijestio me da...” (Hakim i Ebu Nu'ajm u El-Hil'je)	(2.) Objava direktno u njegovo srce	
Poslanik ﷺ je rekao: “Ponekad mi se melek ukaže u vidu čovjeka. On bi mi govorio, a ja pamtio šta mi kaže.“ (Buhari). Kad je melek dolazio na ovaj način, ponekad su ga i ashabi znali vidjeti.	(3.) Melek dolazio u liku čovjeka	
Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Ponekad mi dolazi poput zvonjenja zvona. To mi je najteži način Objave, i kada se prekine, sve, ja bih potpuno upamtio ono što mi je (Džibril) kazao.“ (Buhari). 'A'îša r.a. je dodala: “Vidjela sam ga ﷺ kako mu stiže Objava jednog veoma hladnog dana, i kada presta, čelo mu, uistinu, još kiptaše znojem.” (Buhari). Čak šta više, ako bi mu tako Objava došla dok je na devi, ona bi se od siline težine sjedala bi na zemlju.	(4.) Zvonjenje zvona	
Poslanik ﷺ je vidio Džibrila a.s. u njegovom pravom liku, onome u kojem ga je Allah dž.š. stvorio. Objavio bi mu ono što je Allah htjeo mu da objavi. Ovakvim načinom je Poslanik ﷺ dobio Objavu samo dva puta. Kao što je Allah rekao u suri En-Nedžm.	(5.) Džibril a.s. u svom pravom liku	
Ono što mu Allah Uzvišeni objavio kad je ﷺ bio iznad sedam nebesa u noći uzdignuća (Lejletul-Mi'radža), poput propisivanje (pet) namaza i neke druge stvari.	(6.) Direktna Objava od Allah dž.š.	
Allah Uzvišeni je direktno razgovarao sa Poslanikom ﷺ bez posredovanja meleka, kao što je Allah dž.š. govorio Musau alejhis-Selam. (Zadul-me'ad)	(7.) Direktan Allahov govor	

Objavljeno mu je prvih pet ajeta sure El-'Alek: “ Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. (1) Stvorio je čovjeka od zakvačka. (2) Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji. (3) Koji poučava peru. (4) Koji čovjeka poučava onome što ne zna. (5) ”.			Prva Objava
1. Vjerovjesništvo.	2. Opominjanje bližnje rodbine.	3. Opominjanje svoga naroda.	Faze nj. ﷺ da'veta (poziva)
4. Opominjanje svih onih kojima prije njega nije došao Opominjač, a to su svi Arapi sa svim svojim plemenima.			
5. Opominjanje svima do kojih dođe njegov da'vet (i poslanica), od džinna i ljudi, do Sudnjega dana i kraja vremena.			
1. Tajna da'va (poziv) u islam: Ovo je trajalo prve tri godine poslanstva.			Razdoblja nj. ﷺ da'veta (poziva)
2. Javna da'va (poziv) u islam: Kada mu je naređeno: “ Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje... ” (El-Hidžr, 94).			
Prva žena (koja je povjerovala): Hatidža, kći Huvejlidova r.a.	Prvi odrasli muškarac: Ebu Bekr Es-Siddik r.a.		Prvi koji su mu ﷺ povjerovali
Prvi dječak: 'Alija ibn Ebu Tālib r.a.	Prvi štićenik (oslobođeni rob): Zejd ibn Hārise r.a.		
Od robova: Bilāl ibn Rebāh El-Habeši r.a.			
Od prvih vjernika koji su povjerovali Poslaniku ﷺ, mimo onih koji su već spomenuti: Njegova ﷺ porodica (kćeri), zatim Osmān ibn 'Affān, Talha ibn 'Ubejdullah, Ez-Zubejr ibn El-'Avvām, Sa'd ibn Ebu Vekkās, 'Abdur-Rahman ibn 'Avf, Habbāb ibn El-Erett, Suhejb Er-Rumi, 'Ammār ibn Jāsir i njegova majka Sumejja, Ebu 'Ubejde 'Amir ibn El-Džerrāh, Osmān ibn Mez'un, Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed i 'Utbe ibn Gazvān radijallahu anhum edžme'in (neka je Allah zadovoljan s njima svima).			Neki od prvih muslimana, koji su druge u islamu pretekli

Treće poglavlje: Mekkanski period

Kada su mušrici (Mekke) uvidjeli istinitost onoga u što poziva Vjerovjesnik ﷺ, i kako se ljudi počeli okupljati oko njega (i odazivati mu se), odlučili su da se, što žešće mogu, suprotstave Allahovom Poslaniku ﷺ i njegovim drugovima (i tako pokušaju zaustaviti širenje islama). U borbi protiv Allahovog Poslanika ﷺ i ostalih muslimana, mušrici su koristili sljedeće metode:

- Optužili su Allahovog poslanika ﷺ i širili glasine da je sihirbaz, da bi tim optužbama i glasinama preplašili i rastjerali ljude od njega.
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lud, da bi ljudi ga smatrali bezumnim!
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lažac! Ovo opovrgava činjenica da je među njima bio poznat kao El-Emin zbog svoje istinoljubivosti i povjerljivosti.
- Izrugivanje i ismijavanje Allahovog poslanika ﷺ i onoga sa čim je došao.
- Mušrici su dizali svoje glasove i zviždali u namjeri da ometu Allahovog poslanika ﷺ, podsticali na nemire i buku kako ljudi bi ljude spriječili da slušaju Objavu i ono što mu je spuštano od Istine.
- Dočekivanje onih koji su izvan Mekke dolazili, radi umre ili hadždža ili drugih razloga, da bi ih upozorili da se klone Vjerovjesnika ﷺ.
- Fizičko uznemiravanje Poslanika ﷺ, poput postupaka 'Ukbe ibn Ebi Mu'ajta, kao kad je omotao svoju odjeću oko njegova vrata i počeo ga silno stezati, i mogao ga je udaviti da nije Ebu Bekr r.a. odgurnuo ga od Poslanika ﷺ, ili kad je crijeva i iznutrice deve bacio na njegova leđa ﷺ, pa je njegova kći Fatima r.a. skinula to sa njega.
- Pokušaji ubistva Poslanika ﷺ, bili su ponudili njegovom amidži Ebu Tālibu da ga razmijene za 'Umāreta b. El-Velida i da ga onda ubiju, kao što su željeli da ga ubiju kad je naumio uraditi hidžru (u Medinu).
- Zlostavljanje i tortura nemoćnih i potlačenih muslimana, poput stavljanja (velikog) kamena na stomak Bilal r.a. (dok je ležao svezan na vrelom pustinjskom pijesku), ili onog što su uradili porodici 'Ammāra ibn Jāsira r.a. i drugim ashabima.

Metode mušrika (mnogobožaca) u borbi protiv Poslanika ﷺ i njegovih ashaba

Nakon što se broj muslimana povećao, nevjernici su se uplašili, te su intenzivirali uznemiravanje Poslanika i ﷺ napade i zlostavljanje muslimana. Pa je Poslanik ﷺ dozvolio im da se ise (učine hidžru) u Abesiniju i rekao: **“Tamo vlada kralj kod kojeg se nikome nepravda ne čini.”** (Bejheki).

Hidžra u
Abesiniju

Grupa od 12 muškaraca i 4 žene učinila je prvu hidžru (seobu) iz Mekke u Abesiniju. Među njima 'Osman ibn 'Affān r.a., on je prvi koji je krenuo sa svojom suprugom Rukajjom kćerkom Poslanika ﷺ. Smjestili su se u Abesiniji, gdje su lijepo primljeni. Nedugo nakon toga, dolazi im vijest da su Kurejšije primile islam, međutim ovo je bila lažna vijest. Ali oni su vratili se u Mekku, pa kad saznaše da je situacija i gora nego što je bila, nekolicina njih ponovo se vrati u Abesiniju, a ostali uđuše u Mekku. Oni su doživili žestoko zlostavljanje od strane Kurejša. Među onima koji su ušli u Mekku bio je 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.	Prva hidžra	Hidžra u Abesiniju
Ovaj put iselilo se 83 muškaraca i 18 žena, u Abesiniji su smjestili se i bili najljepše primljeni kod En-Nedžāšija (kralj Abesinije). Kada je vijest o tome došla do Kurejšija, poslali su 'Amra b. El-'Asa i 'Abdullah b. Ebu Rebi'a na čelu delegacije koja je trebala da spletkari kod En-Nedžāšija protiv muslimana. Allah dž.š. je njihove spletke spriječio i samo su njima naškodile.	Druga hidžra	
Šeste godine po poslanstvu islam je primio Hamza ibn 'Abdul-Muttalib r.a. (Poslanikov amidža), Hamza je bio poznat kao najjači čovjek Kurejšija, pa je Allah ojačao Poslanika ﷺ sa njim. Onda je 'Omer ibn El-Hattāb r.a. primio islam, njegovo primanje islama bio je plod berićeta dove Allahu, koju je Poslanik ﷺ dovio za njega da primi islam. Sa njima dvojicom vjernici su ojačali i bili sigurniji od Kurejšija.	Primanje islama Hamze i Omera r.a.	
Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uznemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba), gdje su ostali tri godine. Tu se rodio 'Abdullah ibn 'Abbās r.a. Pa, dakle, Poslanik ﷺ je doživio, od nevjernika, velika uznemiravanja. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.	Na Ebu Talibovom posjedu	
Nekoliko mjeseci nakon toga umro mu je amidža Ebu Talib u osamdeset i sedmoj godini. Nedugo iza njegove smrti umrla je i Hatidža r.a. Pa se pojačalo (neprijateljstvo) nevjernika i uznemiravanje Poslanika ﷺ.	Ebu Talibova i Hatidžina smrt	
Poslanik ﷺ je sa Zejdom ibn Harisom r.a. izašao iz Mekke i otišao u Ta'if da poziva u vjeru Uzvišenog Allaha. U njemu je proveo nekoliko dana, ali njegovi stanovnici mu se nisu odazvali na poziv nego su ga ﷺ zlostavljali i protjerali. Gađali su ga kamenjem te mu je potekla krv iz pete. Poslanik ﷺ ih je ostavio i uputio se nazad u Mekku. Ušao je u Mekku pod zaštitom El-Mut'im ibn 'Adijja.	Odlazak u Ta'if	

U putu (iz Ta'ifa) je ﷺ sreo kršćanina 'Addasa koji mu je povjerovao i postao vjernik.	'Addas prima islam	
Tokom njegovog ﷺ povratka (iz Ta'ifa), u dolini 'Nahla', Allah je poslao skupinu od sedam džina iz mjesta Nesibin, da slušaju Kur'an i oni primiše islam.	Džinni koji su povjerovali	
Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut duhom i tijelom iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.	Isra' i Mi'radž	
Poslanik ﷺ je preostali period poslanstva u Mekki proveo pozivajući plemena u islam. Svake im se godine, za vrijeme hadždža, nudio da ga prime i zaštite kako bi im mogao dostaviti poslanicu svoga Gospodara, a oni zaraditi Džennet. Međutim, nijedno pleme to nije prihvatilo. Allah je tu blagodat sačuvao za ensarije. Poslanik ﷺ je za vrijeme hadždža došao do skupine šesterice medinjana, pa su oni se odazvali pozivu Allaha i Njegova Poslanika. Nakon što su se vratili u Medinu, pozivali su svoj narod u islam, tako da se on brzo raširio među njima. Nije ostala nijedna kuća u Medini a da se u njoj nije govorilo o Allahovom poslaniku ﷺ.	Predstavljanje islama arapskim plemenima	
Sljedeće godine u Mekku je došlo dvanaest ljudi iz Medine. Među njima je bilo petero od šesterice koji su bili prethodne godine. Na 'Akabi su dali Allahovom poslaniku ﷺ prisegu tzv. prisegom žena, koja se spominje u suri El-Mumtehine, 12. A zatim su se vratili u Medinu.	Prva prisega	Ensarije i prisega na 'Akabi
Naredne godine došla su sedamdeset i tri muškarca i dvije žene. Oni su učesnici zadnje prisege na 'Akabi. Dali su prisegu Allahovom poslaniku ﷺ da će ga štititi kada on (i njegovi ashabi) dođu njima, kao što štite svoje žene, djecu i same sebe. Allahov Poslanik ﷺ je odabrao među njima dvanaest predstavnika. (Time su postali Ensarije – pomagači Allahovog poslanika ﷺ, op. prev.) Nakon toga su, Poslanik ﷺ i njegovi ashabi, odselili kod njih.	Druga prisega	

Četvrto poglavlje: Medinski period

Poslanik ﷺ je dozvolio ashabima da se isele u Medinu. Odlazili su tajno u grupama. Hidžru je, po mišljenju nekih učenjaka, prvi učinio Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumi r.a., a po mišljenju drugih, Mus'ab ibn 'Umejr r.a. Ensarije su ih primili u svoje kuće, pružili im utočište i pomogli ih, a islam se raširio u Medini. Potom je Allah dozvolio hidžru i Poslaniku ﷺ. Iz Mekke je izašao u ponedjeljak, u rebi'ul-evvelu. Hidžru je učinio u pedeset i trećoj godini. Sa njim su bili Ebu Bekr es-Sidik r.a. i 'Amir ibn Fuhejre r.a., Ebu Bekrov štićenik, a vodič im je bio 'Abdullah ibn El-Urejkut El-Lejsi. Poslanik ﷺ se s Ebu Bekrom sakrio u pećinu Sevr i u njoj su ostali tri dana. Kada su izašli iz nje išli su obalnim putem dok nisu stigli do Medine.

Dozvola za hidžru

Poslanik ﷺ i njegovi saputnici su stigli do Medine, u ponedjeljak dvanaestog rebi'ul-evvela. Prvo je stigao u mjesto Kuba', predgrađe Medine, i odsjeo je kod Beni 'Amr ibn 'Avfa. Kod njih je ostao četrnaest dana.

Poslanikov
ﷺ dolazak u
Medinu

U Kuba' Poslanik ﷺ je sagradio mesdžid (džamiju). 'Abdullah b. 'Omer r.a. kazuje: „Vjerovjesnik ﷺ dolazio bi u džamiju Kuba' svake subote, pješice ili na jahalici.“ (Buhari i Muslim). I Poslanik ﷺ je rekao: „**Namaz obavljen u mesdžidu Kuba' vrijedi kao 'umra.**“ (Ahmed, Tirmizi i Ibn Madže).

Prvi mesdžid
(džamija) u
islamu

Zatim je ﷺ uzjahao devu i krenuo dalje. Ljudi su ga pozivali da odsjedne kod njih i vukli sebi povodac njegove deve. On im je govorio: "**Pustite je neka ide, njoj je naređeno (dokle će ići).**" (Bejheki). Ona se spustila na prostoru današnje njegove džamije, a tu je bio mirbed (mjesto za sušenje datula ili držanje deva i stoke) koji je pripadao dvojici dječaka, Sehlu i Suhejlu iz Benu En-Nadždžār. Odatle je otišao i odsjeo kod Ebu Ejžuba El-Ensarija r.a. Nakon toga je ﷺ svojim rukama, zajedno sa ashabima, na tom mjestu sagradio svoju džamiju od palminih grana i čerpića. Uz džamiju je sagradio svoju kuću i sobe za njegove supruge. Najbliža mu je bila 'A'išina r.a. soba. Nakon sedam mjeseci iz Ebu Ejžubove kuće je prešao u svoju.

Izgradnja Poslanikove ﷺ džamije

Nakon gradnje džamije, Poslanik ﷺ je pobratimio muhadžire (izbjeglice iz Mekke) i ensarije. Ukupno je bilo devedeset ljudi. Polovicu te grupe činili su muhadžiri, a pola ensarije. Pobratimio ih je na principu potpomaganja, i međusobnog naslijeđivanja nakon smrti (što je važno) do Bitke na Bedru.	Bratimljenje
Kada je Poslanik ﷺ došao u Medinu, i kada su ga jevreji ugledali, znali su da je on, uistinu, Allahov poslanik, i da je on taj koji im je opisan (i njegova pojava nagoviještena) u Tevratu. Ipak, uz sve to, islam nije primilo, osim rijetkih pojedinaca među njima. Jedan od rijetkih koji je primio islam je, njihov učenjak i sveštenik, 'Abdullah ibn Selam r.a. Poslanik ﷺ je sklopio sporazum (kojim je uredio odnose) sa jevrejskim plemenima: Benu Kajnuka', Benu En-Nadir i Benu Kurejza.	Jevreji
Nakon što je namaz propisan na Mi'radžu, Poslanik ﷺ je klanjao prema Bejtul-Makdisu, ali je želio da se promijeni kibla i bude prema Ka'bi. Gledao je sa žudnjom prema nebu, pa mu je Allah dž.š. objavio: „Mi vidimo kako okrećeš lice svoje prema nebu i Mi ćemo te sigurno okrenuti prema kibli koju ti želiš...“ (El-Bekara, 144). Druge godine po Hidžri promijenjena je kibla prema Bejtullahu - Ka'bi.	Promjena kible
Kada se ﷺ naselio u Medini i ensarije, radijallahu anhu, ga zaštitile, Allah Uzvišeni je objavio: „Dopušteno je onima koji su napadnuti da se bore, zato što im je zulum učinjen - a Allah je, doista, kadar da ih pomogne. Onima koji su bespravno iz zavičaja svoga prognani samo zato što su govorili: 'Gospodar naš je Allah!'...“ (El-Hadždž, 39-40). Dozvolio je Allah Uzvišeni vjernicima da se bore protiv mušrika. Prve bitke su bile: Bitka El-Ebva', zatim Bitka Buvat, onda Bitka El-'Ušejre, uz nekoliko izvidnica koje su bile u tom periodu.	Dozvola vođenja džihada (borbe)
U ramazanu druge godine po Hidžri, Poslanik ﷺ krenuo je sa tristo i nešto vjernika, da presretne kurejšijsku, trgovačku, karavanu, koja se vraćala iz Šama. Međutim, Ebu Sufjan je skrenuo karavanu sa uobičajenog puta i umakao, dok je šejtan zaveo Kurejšije da izađu i suprostave borbom vjernicima. Na mjestu Bedr, sukobile su se dvije skupine i desila se Velika Bitka na Bedru, koja se još naziva Dan Furkana (Dan razlučivanja istine od neistine). Kada su se sukobile dvije vojske, Poslanik ﷺ je molio svoga Gospodara, ponizno mu dovedi, pa je Allah Uzvišeni pomogao vjernike sa melecima, koji su se zajedno sa njima borili. Allah ih je pomogao i podario im pobjedu nad nevjericima i uzdigao Allahovu riječ. Na Bedru, (mušrici su imali strašne gubitke: sedamdeset ih je zarobljeno), a sedamdeset poginulo. Muslimani su imali četrnaest šehida.	Velika Bitka na Bedru

Treće godine po Hidžre jevrejsko pleme Benu Kajnuka'a prekršilo sporazum i primirje, pa ih je Poslanik ﷺ (nakon što su se zabarikadirali u svojim utverdama) petnaest noći držao pod opsadom. Zatim su prihvatili da se predaju i prihvate Vjerovjesnikov ﷺ sud o njima, pa ih je protjerao iz Medine. Bilo ih je sedam stotina.

Bitka
Kajnuka'

U mjesecu ševvālu (3 god. po Hidžri), bila je Bitka na Uhudu. Kurejšije su izašle da uzvrate udarac zbog gubitaka i poraza na Bedru. Kada su stigli do Medine, a bilo ih je tri hiljade ratnika, Vjerovjesnik ﷺ je izašao do Uhuda sa sedam stotina ashaba, na putu su munafici ih napustili i tako izdali.

U početku bitke muslimani su napredovali i približavali pobjedi, zatim je Allah iskušao muslimane, pa su mušrici napredovali, čak su stigli do Poslanika ﷺ, ranili ga i slomili mu zub, uz njega su na Uhudu borili i melec. Sedamdeset ashaba je palo kao šehidi, među njima Hamza ibn 'Abdul-Muttalib, Mus'ab ibn 'Umejr, Enes ibn En-Nadr, Hanzala El-Gasil i drugi, radijallahu anhum edžme'in.

Talha ibn 'Ubejdullah r.a. taj dan se istakao i žestoko, junački borio, pa je Poslanik ﷺ rekao: “**Obavezno je Talhi** (ulazak u Džennet)” (Ahmed, Ebu Davud). Onda su Poslanik ﷺ i muslimani su se popeli na brdo, pa ih je Allah zaštitio i zaustavio mušrike.

Dan Uhuda je bio dan kušnje i čišćenja. Allah je iskušao vjernike, a odvojio munafike i pokazao ih, te ukazao onima kojima je On htio počast, uzimajući ih kao šehide.

Nakon bitke, do Poslanika ﷺ je doprla vijest da su Kurejšije ponovo krenule odlučni da istrijebe muslimane, pa im je izašao sa vjernicima, uprkos nevoljama koje su ih zadesile i da su mnogi krenuli ranjeni i povrijeđeni. Kada su muslimani stigli do mjesta Hamra'ul-Esed, Kurejšije su, nakon što su o tome obaviješteni, klonuli borbenim duhom i vratili se u Mekku.

Bitka na Uhudu

Četvrte godine po Hidžri desio se zločin kod Bi'r (bunara) Me'une, kada je ubijeno sedamdeset učenjaka od ashaba.

Te godine bio je i pohod na pleme Benu En-Nadir, koje je Poslanik ﷺ držao pod opsadom, sve dok Allah u njihova srca nije ubacio strah. Nakon toga, Poslanik ﷺ im je naredio da napuste Medinu.

Povodom njih Allah je objavio suru El-Hašr.

Četvrta godina
po Hidžri

Pete godine po Hidžri, Vjerovjesnik ﷺ izašao je (iz Medine) u Pohod na Benu El-Mustalik (poznat i kao Bitka El-Murejsi'i) i vratio se kao pobjednik. Tokom ovog puta objavljen je ajet o propisu „tejemmuma“ („...**a ne nadete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih predite...**“ El-Maide, 6). Također, desio se slučaj potvore (za nemoral), kada su munafici potvoriли Majku vjernika 'A'īšu r.a., a ona je bila čista, nedužna i čedna! To je teško palo njoj i Poslaniku ﷺ sve dok Allah nije objavio (šesnaest) ajeta iz sure En-Nur, 11-26 o nedužnosti 'A'īše r.a. A izvršena je propisana kazna – osamdeset udaraca bičem, nad onima koji su je javno klevetali.

Bitka El-Murejsi'i

U mjesecu ševvālu pete godine po Hidžri bila je Bitka protiv El-Ahzāb (saveznika), poznata i kao Bitka na El-Hendeku. Jevreji su otišli Kurejšijama i dogovorili sa njima i njihovim saveznicima iz drugih plemena da napadnu Poslanika ﷺ i njegove ashabe. Kurejšije su sa plemenima Benu Sulejm, Benu Esed, Fezārah, Ešdža' i drugim plemenima, skupili vojsku, koja je brojila deset hiljada boraca, sa kojom su došli do Medine.

Selmān El-Fārisi r.a. predložio je Poslaniku ﷺ da se iskopa veliki hendek (kanal) koji će zaštititi ih i spriječiti ulazak saveznika. Poslanik ﷺ je izašao sa tri hiljade ashaba, odlučio je da mu pozadinu čuva brdo Sel'e, a da kanal bude ispred njega. Poslanik ﷺ je tražio od Benu Kurejza da ispoštuju sporazum o zaštiti koji su imali, međutim oni su prekršili sporazum i priključili se saveznicima. Poslanik ﷺ je poslao njima i saveznicima Nu'ajma ibn Mes'uda r.a., te se posluživši varkom, izazvao razdor u njihovim redovima. Zatim je Allah poslao na saveznike svoju vojsku od vjetra, koji izvali njihove šatore, povaljao njihove lonce za kuhanje. Vjetar ih je uzdrmao i u njihova srca strah se uvuče, pa, razočarani, povukoše se bez da su ostvarili svoje spletke.

Poslanik ﷺ se onda uputio prema Benu Kurejza i odredio Sa'da ibn Mu'āza r.a. da presudi kako postupiti prema njima.

Povodom ove bitke je objavljena sura El-Ahzāb.

Bitka El-Ahzāb (Saveznici)

Šeste godine po Hidžri Poslanik ﷺ je izašao sa hiljadu četiristo ashaba iz Medine ka Mekki da bi obavili 'umru. Kada je stigao do mjesta El-Hudejbija Kurejšije su mu zabranile da uđe u Mekku. Tu je sklopio sa njima ugovor o miru i prestanku rata na deset godina. Ovo je bila pobjeda za muslimane, kao što je rekao Uzvišeni Allah: **“Mi smo ti, zaista, dali da pobijediš pobjedom jasnou.”** (El-Feth, 1).

Ovim ugovorom je dogovoreno da Kurejšije dozvole muslimanima da se vrate u Mekku sljedeće godine da obave 'umru, pa su se vratili sljedeće godine (sedme god. po Hidžri), u mjesecu zul-ka'de i obavili 'Umretul-kada' (Naknadnu umru).

Sporazum na El-Hudejbiji

Dvadeset dana nakon povratka sa El-Hudejbije, Poslanik ﷺ je izašao prema Hajberu, koji je sjeverno od Medine. Držao je jevrejske utvrde pod opsadom oko dvadeset noći, tokom koje su muslimani se jako namučili. Jevreji kada su postali ubijeđeni da će propasti i biti poraženi, tražili su od Poslanika ﷺ primirje. Poslanik ﷺ je sklopio s njima primirje te im je dozvolio da napuste Hajber i ponesu samo ono što je na njima, da bi onda dozvolio da ostanu i obrađuju zemlju uz uslov da daju pola poljoprivrednih proizvoda.

Bitka na Hajberu

Dok je Poslanik ﷺ bio na Hajberu, došao je Ebu Hurejre r.a. u Medinu nakon što je primio islam. I Dža'fer ibn Ebu Tālib r.a., Poslanikov ﷺ amidžić, i oni koji su s njim ostali u Abesiniji, su također došli u Medinu. Pa su zajedno otišli i sa Poslanikom ﷺ se sreli na Hajberu, gdje je s njima došao i Ebu Musa' El-Eš'ari r.a. i njegovi drugovi iz plemena El-Eš'ari.

Dolazak
Dža'fera r.a.

Bitka na Mu'ti je bila osme godine po Hidžri. Povod bitke je bio Šurahbil ibn 'Amr El-Gassāni, koji je ubio Poslanikovog ﷺ izaslanika na putu do bizantijskog vladara. Pa je Poslanik ﷺ poslao vojsku od tri hiljade ashaba pod komandom njemu voljenog Zejda ibn Hārisa r.a. Poslanik ﷺ je rekao: **“Ako pogine Zejd, onda (neka zapovjedništvo preuzme) Dža'fer b. Ebu Tālib, pa ako pogine Dža'fer, onda Abdullah b. Revaha.”** (Buhari) Herakle, vladar Bizantije, izašao je sa svojim saveznicima od Arapa u vojsci, koja je brojila dvjesto hiljada vojnika! Dvije vojske su na Mu'ti se sukobile, u toku borbe, sva trojica komandanata koje je odredio Poslanik ﷺ preselili su kao šehidi. Onda je bajrak i komandu preuzeo Hālid ibn El-Velid r.a. On je muslimane jako dobro predvodio, i uspio da se sa njima sigurno povuče i sačuva ih od Allahovih i njihovih neprijatelja.

Bitka na Mu'ti

Tokom te iste godine, pleme Benu Bekr, koje je bilo u savezu sa Kurejšijama, napali su pleme Huzā'a, koje je bilo u savezu sa Vjerovjesnikom ﷺ, a Kurejšije su im tajno pomogle. Kada je o ovome obaviješten Vjerovjesnik ﷺ, odlučio je da oslobodi Mekku. Ebu Sufjān je odmah došao u Medinu da bi razgovarao sa Vjerovjesnikom ﷺ (i potvrdio i produžio primirje), međutim on je odbio s njim pričati, pa je Ebu Sufjān razgovarao sa Ebu Bekrom, 'Omerom i 'Alijom r.a., zamolvši ih da razgovaraju sa Vjerovjesnikom ﷺ, ali sva trojica su to odbila. Vjerovjesnik ﷺ je dovio Allahu da ih prikrije Kurejšijama, tako da ne doznaju za njegov dolazak, pa je Allah je uslišao njegovu dovu. Vjerovjesnik ﷺ je krenuo sa vojskom od deset hiljada ashaba sa kojima je ušao u Mekku.

Pred oslobođenje Mekke, islam je primio amidža Allahovog poslanika ﷺ, El-'Abbās ibn 'Abdul-Muttalib r.a. Između ostalog što je rekao Vjerovjesnik ﷺ, prilikom oslobođenja Meke, bilo je: **“Ko uđe u Ebu Sufjanov dom, siguran je, i ko se skloni u harem Ka'be, siguran je i ko se zaključa u svojoj kući, siguran je.”** (Ebu Davud) Vjerovjesnik ﷺ (i muslimani) nisu se sukobili osim sa onima koji su pokušali se boriti protiv njih, kao i što je naredio da se kazne određeni pojedinci, (zbog svojih zločina i) uznemiravanja Vjerovjesnika ﷺ, i zlostavljanja muslimana.

Kada je Vjerovjesnik ﷺ ušao u Mekku obavio je tavaf oko Ka'be bez ihrama, zatim je pozvao 'Osmāna ibn Talhu r.a. i uzeo od njega ključ od Ka'be, te polomio u njoj i oko nje, idole i kipove, a onda vrato ključ 'Osmānu r.a.

Nakon oslobođenja Mekke, ljudi sa svih strana počeli su ulaziti u islam, čak su delegacije plemena dolazile Vjerovjesniku ﷺ da prihvate islam.

Veličanstveno oslobođenje Mekke

Nakon što je Allah podario Svome Vjerovjesniku ﷺ oslobođenje Mekke, poslao je ﷺ svoje ashabe da sruše idole i njihove hramove koji su bili oko Mekke. Poslao je ﷺ 'Amra ibn El-'Asa r.a. da sruši Suva'a, Sa'da ibn Zejda r.a. da sruši Manata, Hālida ibn El-Velida r.a. da sruši El-'Uzza, Et-Tufejla r.a. da sruši Zul-Keffejna i 'Aliju r.a. da sruši idola Taj'a.

Rušenje idola i
hramova
idolopoklonstva

Kada je pleme Hevāzin čulo da je Mekka oslobođena, sakupili su se i krenuli na Poslanika ﷺ, ponijeli su sa sobom svoje imetke i povelili svoje žene i djecu. Poslanik ﷺ je izašao ka njima sa dvanaest hiljada ashaba. Muslimani su bili zadivljeni svojom brojnošću dok nisu stigli do doline Hunejn. Tu Hevāzin su navalili na muslimane, iznenada, kao jedan. Ovo je uzrokovalo pometnju i da se većina muslimana, iz straha, razbježe od Poslanika ﷺ. On je ﷺ ostao čvrsto na svom mjestu sa nekolicinom muhadžira i članova svoje porodice. Zatim je Allah učvrstio i ostale vjernike, pa su se vratili i borili uz Poslanika ﷺ, pa im je Allah podario pobjedu, a Hevāzini su pobjegli u Ta'if. Nakon toga četrnaest pripadnika plemena Hevāzin, došli su kao muslimani Poslaniku ﷺ tražeći da im iz svoje dobrote, iz zarobljeništva, oslobodi njihove porodice, pa je to i uradio, a u tome su ga i ostali slijedili.

Bitka na Hunejnu

Nakon što je završio sa plemenom Hevāzin, Poslanik ﷺ je bio odlučan da oslobodi Ta'if. Kada je došao u Ta'if, zatekao je da su se dobro utvrdili u njihovim utvrdama, pa ih je opkolio i držao u opsadi osamnaest dana. Na kraju se vratio, a da nije došlo do direktne borbe.

Bitka za
Ta'if

Devete godine po Hidžri je bio Pohod na Tebuk (poznat i kao Tegobni pohod). Pohod je bio u vrijeme velikih, nesnosnih vrućina, vrijeme kad su plodovi uzrelili, i svi bili u hladovini palmovika. Tako da je to bilo najteži momenat za izlazak u ovaj pohod. Kada je Poslanik ﷺ želio da krene u pohod, podsticao je ashabe da svojim imetkom pomognu ovaj pohod. 'Osmān r.a. je dao tristo deva sa kompletnom opremom, i uz to i hiljadu dinara. Poslanik ﷺ je nakon toga rekao: **“Nakon ovoga danas, ‘Osmānu neće škoditi šta god da uradi!”** (Ahmed)
Svako od ashaba je donio i dao što je imao.

Velika većina munafika je izostala i ostavila Poslanika ﷺ na cjedilu, kao i što su, neopravdano izostala, trojica od najboljih ashaba. To su bili: Ka'b ibn Mālik, Hilāl ibn Umejje i Murāre ibn Er-Rebi' r.a. Oni su se pokajali, priznali svoj grijeh, Allah je povodom njih objavio ajet teobe: **“...a i onoj trojici koja su bila izostala...”** (Et-Tevbe, 118). Allah im je oprostio zbog njihove istinoljubivosti, a prekorio munafike u ovoj suri i zapečatio njihova srca. Ova sura se još zove „El-Fadiha“ (koja iznosi sramote), zbog toga što je iznijela sramote munafika.

Pohod na Tebuk

Tokom ovog pohoda, Poslanik ﷺ sklopio je ugovor o miru sa vladarom Ejle i da plaćaju džizju, kao što je isto napismeno dogovorio i sa delegacijama plemena Džerba i plemena Ezruh. Sklopio je mirovni sporazum sa Ukejdrom iz Devmetul-Džendel, koji se, također, obavezao na plaćanje džizje. Poslanik ﷺ je ostao na Tebuku više od deset dana, a zatim se vratio, a da nije došlo do borbe. Kada se vratio u Medinu, Allah Uzvišeni mu je naredio da sruši Mesdžidud-dirara (mesdžid razdora), kojeg su izgradili munafici: „...džamiju sagradili da bi štetu nanijeli, i nevjerovanje osnažili, i razdor među vjernike unijeli, pripremajući je za onoga koji se protiv Allaha i Njegova Poslanika još prije borio...” (Et-Tevbe, 107). Pa ga je Poslanik ﷺ srušio. Ovo je bila posljednja bitka u kojoj je Poslanik ﷺ lično učestvovao.	Pohod na Tebuk
Nakon Pohoda na Tebuk, islam je primilo pleme Sekif. Ova deveta godina po Hidžri je nazvana Godina delegacija. Ove godine dolazile su delegacije plemena, jedna za drugom, Vjerovjesniku ﷺ, da bi iskazale prihvatanje islama. Od tih delegacija su delegacije plemena: Benu Temim, koju je predvodio njihov prvak 'Atārid ibn Hāđžib Et-Temimi; Tai', koju je predvodio njihov prvak Zejd El-Hajl; 'Abdul-Kajs koju je predvodio njihov prvak El-Džārud El-'Abdijj; kao i Benu Hanife, među kojima je bio Musejleme El-Kezzab (lažac), koji se kasnije proglasio lažnim vjerovjesnikom.	Delegacije
Tokom devete godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je poslao Ebu Bekra r.a. u Mekku kao vođu hadžija, pa je s njima obavio hadždž. Poslanik ﷺ je poslao i 'Aliju r.a., da prenese ljudima i prouči početak sure Et-Tevbe, gdje je obznanjeno da su poništeni ugovori sa mušricima (mnogobošci), kao i da nakon ove godine na hadždž ne dolaze mušrici, te da više ne tavafe oko Ka'be, goli, kao što je bila praksa u džahilijetu (predislamsko doba).	Hadždž Ebu Bekra r.a.
Desete godine po Hidžri, hadždž je obavio Poslanik ﷺ, koji je postao poznat kao Oproštajni hadždž (Hadždžetul-veda). Mnogi muslimani, iz raznih plemena i mjesta, su krenuli sa Poslanikom ﷺ, bilo ih je više od sto hiljada. Poslanik ﷺ ih je podučio obredima hadždža, održao je hutbu (govor) na 'Arafatu, gdje je proučio ajet: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Mā'ide, 3). Obavijestio ih je da je vjera usavršena i upotpunjena, i oporučio im da se pridržavaju onoga što je došlo u Kur'anu i Sunnetu, učinio je svetim, njihove živote, imetke i čast među njima. Ova hutba bila je njegova oproštajna ﷺ.	Oproštajni hadždž
U mjesecu seferu, jedanaeste godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je spremio vojsku za borbu protiv Bizantinaca, Usāmu ibn Zejda r.a. je odredio za komandanta. Vojska je krenula i odsjela u mjestu El-Džurf (blizu Medine). Tu je do njih došla vijest o Poslanikovoj ﷺ bolesti.	Slanje vojske na čelu sa Usāmom b. Zejdom r.a.

Sažetak njegovih ﷺ bitaka

Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom deset godina. Što se tiče pohoda i izvidnica, bilo ih je oko šezdeset, a bitaka je bilo dvadeset i sedam. Poslanik ﷺ lično se borio u devet bitaka: Bedr, Uhud, El-Hendek, Kurejza, El-Mustalik, Hajber, Oslobođenje Mekke (El-Feth), Hunejn i Ta'if.

Povodom neki od njih, objavljeni su dijelovi Kur'ana:

Bitka na Bedru: Sura El-Enfāl je objavljena povodom ove bitke, zato se još zove i sura Bedr.

Bitka na Uhudu: Povodom nje je objavljen zadnji dio sure Alu-'Imran, od Allahovih dž.š. riječi: ***“I sjeti se kada si poranio, porodicu svoju ostavio, da vjernicima odrediš mjesta za borbu.”*** (Alu-'Imran, 121), do pred sami kraj sure.

Bitka na El-Hendeku, Kurejza i Hajber: Sredina sure El-Ahzab je objavljena povodom ovih bitki.

Bitka Benu En-Nadir: Sura El-Hašr je objavljena u povodu ove bitke.

Bitka El-Hudejbija i Hajber: Sura El-Feth je objavljena povodom ove dvije bitke, a indirektno spominje **Bitku El-Feth (Oslobođenje Mekke)**. Dok sura En-Nasr se jasno odnosi na **Bitku El-Feth**.

Pohod na Tebuk: U povodu ovog pohoda objavljeni su neki ajeti iz sure Et-Tevbe.

Poslanik ﷺ je ranjen u jednoj bitki, Bitki na Uhudu. Meleci su se borili uz njega u bitkama: Bedr, Uhud i Hunejn. Meleci su sišli na Dan bitke na El-Hendeku, uzdrmali mušrike i slomili njihov borbeni duh. Poslanik ﷺ je bacio u lice mušrika kamenčiće, pa su pobjegli. El-Feth je bio u dvije bitke: Bedr i Hunejn.

Koristio je katapult jedino u Bitki za Ta'if.

Zaštitio se i utvrdio sa hendekom (kanalom) u Bitki El-Ahzab, na prijedlog Selmāna El-Fārisija r.a.

Bitke u povodu kojih su objavljeni dijelovi Kur'ana

Sažetak njegovih ﷺ bitaka, pohoda i izvidnica

Njegova bolest i smrt ﷺ

Allah je dao Poslaniku ﷺ da izabere između ovog svijeta i susreta sa Allahom i Dženneta, pa je izabrao susret sa Allahom i Džennet. Teško se razbolio ﷺ, pa je tražio od svojih supruga dozvolu da se liječi u sobi 'A'īše r.a. i one su mu dozvolile. Kada više nije mogao klanjati u džamiji, naredio je da Ebu Bekr r.a. predvodi ljude u namazu, što je bio znak da je najpreči da bude halifa nakon njega ﷺ.

U ponedjeljak 12. rebiu-l-evvela, 11. godine po Hidžri, izašao je ﷺ dok su ljudi klanjali sabah-namaz, pa je otkrio zastor sobe i otvorio vrata da ga vide. Dao im je znak da dovrše namaz i osmjehnuo im se. Kako je jutro odmaklo, preselio je ﷺ. Njegova smrt je bila najveća nevolja koja je zadesila muslimane. Bili su izvan sebe zbog njegove ﷺ smrti. Zatim su se skupili i izabrali Ebu Bekra r.a. za halifu. Niko nije izostao kod davanja njemu prisege, s obzirom na sve što su znali o njemu, da je druge pretekao u islamu, njegove vrijednosti nad ostalim ummetom, da je najvrijedniji u ummetu nakon Poslanika ﷺ.

Poslanik ﷺ je ogasuljen i umotan u ćefine koji su se sastojali od tri bijela platna, zatim je ukopan na mjestu gdje je preselio u sobi Majke vjernika 'A'īše r.a. To je Allahov sunnet (zakon) po pitanju Njegovih vjerovjesnika, da budu ukopani ondje gdje presele.

I ljudi i džinni donose salavate njihovog Gospodara i selame na njega ﷺ. Svjedočimo da je ﷺ izvršio emanet, savjetovao svoj ummet, borio se radi Allaha istinskim džihadom, Allah ga nagradio, najboljom nagradom kojom je nagradio vjerovjesnika, za sve što je uradio za svoj ummet. I svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Njegova bolest i smrt ﷺ

Epilog:

Hassān ibn Sābit r.a. Poslanikov ﷺ pjesnik je rekao:

O Gospodaru, spoji nas sa našim Vjerovjesnikom / U Džennetu, sve za inad pakosniku
zavidnom. Džennetul-Firdevs Ti podari nama / O Plemeniti! O Uzvišeni!
Blagoslovio ga Bog i meleki oko Arša poredani / I dobri ljudi neka blagoslove
Ahmeda!

Treći test

tačno netačno

Pitanja:

☐	☐	Čuvao je ﷺ ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim.
☐	☐	Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u danu džume.
☐	☐	Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uznemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba) gdje su ostali tri godine. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.

1. Rodio se ﷺ u Mekki: U Godini slona ☐, 53 godine prije Hidžre ☐, sve spomenuto ☐.
2. S čim je počela Objava: Zavolio je osamljivanje ☐, Istiniti snovi ☐, sve spomenuto ☐.
3. Koliko ima stepeni Objave? Pet ☐, Sedam ☐, Tri ☐.
4. Faza Nj. ﷺ da've (poziva) bilo je: Dvije ☐, Tri ☐, Pet ☐.
5. Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut (.....) iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.: tijelom ☐, duhom ☐, duhom i tijelom ☐.
6. Prvi mesdžid u islamu: El-Haram ☐, Poslanikov ﷺ ☐, El-Aksa ☐, Kuba' ☐.
7. Promjena kible je bila: U Mekki prije Hidžre ☐, 2. god. po Hidžri ☐, 3. god. po Hidžri ☐.
8. Bitka na Bedru je bila u ramazanu: 2. god. po Hidžri ☐, 3. god. po Hidžri ☐.

Ebu Bekr Es-Siddik r.a.

Zejd ibn Hārise r.a.

Bilāl ibn Rebāh r.a.

'Alija ibn Ebu Tālib r.a.

Prvi vjernici

☐
☐
☐
☐

Od odraslih muškaraca

☐
☐
☐
☐

Od djece

☐
☐
☐
☐

Od štićenika

☐
☐
☐
☐

Od robova

Sedam godina	'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib	Oko osam godina	'Abdul-Muttalib	Ebu Tālib	Njegovi ﷺ staratelji:
☐	☐	☐	☐	☐	Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed ...
☐	☐	☐	☐	☐	Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao...
☐	☐	☐	☐	☐	Onda je skrb o njemu preuzeo njegov amidža ...
☐	☐	☐	☐	☐	...umro je prije Poslanikovog rođenja
☐	☐	☐	☐	☐	Njegova majka je umrla prije nego je Poslanik ﷺ napunio...

Jednoj bitki	Devet bitaka	Dvadeset i sedam	Šezdeset	Deset godina	Njegove ﷺ bitke i pohodi:
☐	☐	☐	☐	☐	Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom ...
☐	☐	☐	☐	☐	Pohoda i izvidnica, bilo ih je oko ...
☐	☐	☐	☐	☐	Bitaka je bilo ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ lično se borio u ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ je ranjen u ...

Sadržaj

3		Uvod
5		Poslanikove ﷺ vrline
13		Prvi test
15		Poslanikova ﷺ uputa
20		Drugi test
23		Poslanikove ﷺ posebnosti
26		Poslanikova ﷺ porodica
31		Život prije poslanstva
33		Početak Objave
36		Mekkanski period
39		Medinski period
46		Sažetak njegovih ﷺ bitaka
47		Njegova bolest i smrt ﷺ
48		Treći test
50		Sadržaj